

TORSDAG 18 FEBRUARI. NR 7/2016

**Tre nya, tre gamla.
Fem män och en kvinna.**
Vi har tagit pulsen på våra nyvalda kyrkomötesombud.
Sidan 4-5

I korsdrag Sidan 2

► **DENNA VECKA:** TYSTNADEN TALAR-BILAGA OCH INSTICK TILL NÄRPES

Förföljelsen av kristna flyktingar har nått Finland

Den sönderrivna arabiska Bibeln talar sitt tydliga språk. Våldet mot kristna är en verklighet också i Finland. **Sidan 6**

Hitta rätt andaktsbok
för just dina behov
Sidan 13

Visionen i Vindala
blev avhandling
Sidan 10

Hilasterion visar
på livet i death metal
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Schvung på mötessitsarna

KP KYRKOMÖTESVALET bjöd på en viss dramatik den här gången. Det är välkommet. Det stora och rätt anonyma organet har annars svårt att få synlighet. Valresultatet var en frisk fläkt, som har väckt positiva reaktioner. Det var upplagt för spänning, i och med att veteranen Stig Kankkonens stol behövde en tung ersättare från lekmannalistorna. Att prästerna den här gången gjorde ett val där bägge prästombuden plockades från en och samma lista var också ett maktskifte. De slitna etiketterna "liberal" och "konservativ" är så gott som i alla sammanhang rätt klumpiga innehållsförteckningar. Men det är helt klart att prästlistan med dem vars övertygelse inte går ihop med kvinnor i prästämbetet eller könsneutrala äktenskap inte hade tillräckligt med stöd bland prästkollegerna. I stället var det den breda och teologiskt öppna listan som vann. Max-Olav Lassila föll ut, trots att han nominellt hade fler röster än nyinvalda Rolf Steffansson. Det kunde ha sett annorlunda ut, vad valaktiviteten gjorde för resultat är det svårt att veta. 73 procent av de drygt 300 röstberättigade prästerna valde att rösta.

Det är en intressant prästduo som tar plats i plenisalen. Återinvalda Bo-Göran Åstrand har en tydlig församlingsprofil, med en förmåga att reflektera över hur hierarkiska och strukturella förändringar slår ut på gräsrotsnivå. I Steffansson får hela kyrkomötet en missionsteolog vars vardag handlar om att få luthersk teologi på hemmaplan och teologi på bortaplan att, om inte gå ihop, åtminstone inte krocka alltför mycket. I kombination med Åsa A. Westerlund, som förutom sin sakkunskap i förvaltning och sitt nätverk på finskt håll dessutom är väl insatt i kyrkans internationella arbete, bidrar Borgå stifts ombudstrupp med en betydande sakkunskap till hela kyrkomötet.

LEKMÄNNEN är också intressanta. Patrik Hagman har profilerat sig som en radikal, etiskt och politiskt medveten teolog, som också rönt nyfikenhet på finskt håll. Han står för något fräscht och fränt, som man hoppas hittar sin färd i det tröga organet. Att Göran Stenlund sitter kvar är viktigt. Han är den som förankrar gruppen också bland de väckelsekristna, den skara som fortsättningsvis hör till dem som bär en stor del av kyrkans frivilligarbete i församlingarna. Lekmännen kompletteras slutligen med nyinvalda Bror Gammals, som har goda förutsättningar att se beslutsfattande ur både rikets perspektiv och samtidigt lyfta fram Ålands specifika situation. Vi har fått ombud som ser ut som Borgå stift gör. Det inger förväntan. Det enda smolket i bägaren är konstaterandet att det blev ett mansdominerat gäng.

I GENGÄLD blev stiftsfullmäktige desto mera kvinnostarkt. Valmatematiken med vägda röster bidrar säkert till valdrottningen Heidi Juslin-Sandins tunga mandat. Likväl är det hon och prästen Mia Bäck som är starka kandidater till nytt presidium för organet. Hur polariserat fullmäktige blir, med tanke på tydliga åsiktsfalanger, hänger nu på hur väl organet lyckas slå fast gemensamma mål för sitt arbete.

"Borgå stifts ombudstrupp bidrar med en betydande sakkunskap till hela kyrkomötet."

PROFILEN: CARINA NYNÄS

"Det andliga språket måste också klara den yttersta förtvivlan."

Om att uthärda i mörkret

Hur gör man en andlig bildningsresa? Kanske genom att träffa rätt människor vid rätt tidpunkt. Carina Nynäs har hittat medvandrare då livet varit som mest förtvivalat. I gott sällskap har hon lärt sig att vänta i mörkret.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

Carina Nynäs växte upp i Jakobstad. På 70-talet var engagemanget och entusiasmen stor inom församlingarna i staden, och ungdomsarbetet blomstrade.

– Det som jag har kvar från den tiden är att varje människa är lika värd inför Gud. Gud älskar alla. Det budskapet behövde jag verkligen få höra.

Hon var osäker på vilken väg hon skulle välja. Skulle hon satsa på naturvetenskap, sjukvård eller historia? Det blev historia, och orsaken till det var **Margareta Wiik**, "världens underbaraste lektor i historia och modersmål".

– Utan henne skulle jag kanske inte ha blivit till något. Hon hade den unika förmågan att kunna se en elev och försiktigt stöda, leda in på rätt väg. Hon öppnade fönstret till hela världen och fick mig att inse att jag inte behövde stanna kvar i mig själv och i Jakobstad och i mina omständigheter.

Det är på den här punkten hon allra starkast känner Guds ledning i sitt liv.

– Det som gjort att jag fortsatt tro på Gud genom alla år är att jag alltid träffat rätt människor i rätt stund, då det skulle ha kunnat gå fel, då jag kanske inte skulle ha klarat av att gå vidare. Då har det alltid kommit en människa som klarat av att ta mig till sig.

Den första var Margareta Wiik, den följande hennes biktmor **Gunnel Vallquist**, svensk författare, översättare och medlem i Svenska Akademien. De lärde känna varandra då Carina Nynäs var ung journalist och intervjuade Vallquist.

– Hon har funnits i mitt liv som en klippa. Det är nånting som är fint i ka-

tolsk tradition, att man tar det på stort allvar att man blir någons biktmor eller själasörjare. Genom henne gick jag raka vägen in i katolsk bildningstradition och klosterförankring – från fornkyrkan till i dag.

Den 11 januari dog Gunnel Vallquist i Stockholm. Carina Nynäs försökte hinna fram i tid, men då hon stod på T-centralen fick hon ett samtal om att hennes biktmor dött. Ändå åkte hon, satt en timme vid hennes avsmnade kropp.

– Jag har haft många sjuka anhöriga det senaste året och förlorat fyra av mina käraste människor, så jag har varit trött och grinig. Men när jag satt där och tittade på henne förstod jag på något vis vad hon hade gett mig. Det slog mig att jag inte alls ska vara gnällig fast det varit mycket, för den där 18-åringen, som inte visste om hon skulle välja sjukvård eller humaniora eller naturvetenskap, har ju egentligen fått allt det där. Sjukrum hör till de rum jag känner mig mest bekväm i.

De vet inte vad de pratar om

En annan som betytt mycket för henne är **Georg Klein**, en av Sveriges "ärkeateister".

– Jag tror att man kan lära sig mycket av ateister, bara de är sanna ateister. Georg Klein flydde från taget till Auschwitz och har lodat alla tänkbara mörkerdjup. Hellre en varm och trofast ateist i handen är tio kristna som lever färdiga tankar och färdiga svar.

De träffades under ett författarsamtal i Åbo och han blev ett viktigt stöd för henne under några av de tio sista

åren efter att hennes yngre bror **Christian** skadades i en trafikolycka och blev svårt hjärnskadad.

– Han fick den ena hjärnblödningen efter den andra, det bara pågick. Varje gång då vi trodde att nu kan det inte bli värre så blev det ännu värre, och ännu värre. Där försvann min barnsliga tillit till livet och Gud. Georg hjälpte mig att utveckla känselspröt i det mörker som varade i tio år.

Hennes bror var bara några på tjugo då olyckan inträffade.

– När vi var i kyrkan sa han ofta, så där ledset: De vet inte vad de pratar om.

Hon har ofta tänkt på det efteråt. Hon satt själv med i den handboks-kommitté som arbetade med vår kyrkas nuvarande kyrkohandbok. När det blir en ny handbok hoppas hon

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Johan Sandberg

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonsdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Församlingsprenumerationer
tfn 040 831 6614
prenumeration@kyrkpressen.fi

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

att man ska göra en tydlig skillnad mellan det som är ett bönespråk och det som är utsagor om trons väsen.

– Jag satt i kyrkan för några söndagar sedan och märkte till min fasa att det kom ett sådant här påstående: ”Alla mina sjukdomar botar han.” Att höra något sådant är förfärligt för den som fått hjärnan krossad. Det andliga språket måste också klara den yttersta förtvivlan. Alltför ofta tror jag att man snabbt försöker få ihop en förklaring, ett språk man kan leva i.

När hon läste om Gunnel Vallquists böcker efter hennes död insåg hon att många av texterna handlar om just det.

– Man ska inte söka breda någon sorts teologiskt förklaringsställe över allt, utan uthärda i mörkret. Det är först då man faktiskt kan lära känna sig själv. I den

FÖRFATTAREN GUNNEL Vallquist, som dog i januari, var väldigt viktig för Carina Nynäs.

– Gunnels texter är lika tidlöst sanna och starka som Simone Weils. Jag vill försöka leva som hon: korsfäst mitt i livets och dödens korsdrag utan att falla in i inåtvärmande och självbespeglade kretsar.

processen växer nästan nya organ fram.

Verklighetens teologi

De tio åren vid brodern Christians sida förändrade henne. Ibland låg han i koma i veckor och hon hjälpte sköterskorna med deras arbete. Hon önskar att vi alla skulle få jobba bland invalider, äldre, svårt sjuka. Då skulle vi kanske få bättre beslutsfattare.

Hon har aldrig förlorat sin tro, men den ser annorlunda ut i dag.

– Jag skulle inte våga påstå något om vem Gud är och vad han tycker.

Hon menar att man kan göra teologi på två sätt. De flesta utgår från bibeltexten och den kristna traditionen och ser på samhället genom dem.

– Det håller om man inte råkar ut för alltför många och obotliga livskatastro-

fer, då kan man ännu lappa ihop allt.

Hennes teologi är en annan.

– Jag utgår från verkligheten och när jag hittar ett bibelställe som faktiskt kan gå hand i hand med den, då blir bibelstället ännu starkare. Gör man så kommer man att märka att det finns ord som är helt sanna.

I de yttersta stunderna av förtvivlan kan man alltid be om styrka, om frid. Det har hon fått.

– En gång i slutet av Christians liv brast det för mig, han blödde konstant i hjärnan och ingen läkare vågade göra något. Då var det en äldre sköterska som sa: ”Du vet inte själv vad du kan ha i ditt huvud. Fortsätt att arbeta.” Det har stannat hos mig. Jag behöver inte längre tröstande utsagor, men jag tror att Gud är där.

CARINA NYNÄS

HISTORIKER, TEOLOG OCH FÖRFATTARE. HAR SKRIVIT EN AVHANDLING OM HELIGA BIRGITTA OCH BLEV NYSS KLAR MED ETT VERK OM CARL VON LINNÉ.

BOR I ÅBO MED SIN MAN LARS BERGQUIST.

ÄR INTRESSERAD AV FILM, MUSIK OCH NATURVETENSKAPER. – VILL INTE LEVA SOM EN HUMANISTISK ELLER TEOLOGISK ”CYKLOP”.

Kyrklig kulturkrock på Åland

ÅLAND. Det finns en allt mer tydlig och stark konflikt inom den åländska kyrkan, skriver **Kent Danielsson**, kyrkoherde i Jomala, i en debattartikel i tidningen Åland.

”I dag står Ålands kyrka maktlös när den finländska kyrkliga förvaltningen genomför den ena centraliseringen efter den andra. Folkbokföringen, ekonomi-

bokföringen och fastighetsförvaltningen överförs med våld till centrala datasystem som är hjälpligt översatta till svenska”, skriver Danielsson.

Han anser ändå inte att det är språkfrågorna som är det värsta hotet mot Ålands kyrka. Det värsta, menar Danielsson, är kulturkrocken. Den kyrkliga förvaltningen har en auktoritär

överhetsattityd som känns alltmer främmande.

”Vad ska Ålands kyrka göra? Ålands kyrka behöver ett förvaltningsmandat”, skriver Danielsson.

Fasta med mer Facebook i stället

FASTA. Många kristna väljer att fasta från Facebook så här inför påsk. Men **Daniel Jakobsson**, ungdomsarbetsledare i Matteus församling i Helsingfors, har svårt för den trenden.

”Fasta från sina vänner? För mig är det konstigt”, skriver han på Facebook.

Han gör tvärtom. Han har närmare 1 000 vänner på Facebook och en del har

han inte haft kontakt med på flera år. Han tror att Gud gillar vänskap, och därför gillar Gud också Facebook.

”Så nu tänker jag varje dag ta kontakt med en av mina facebookvänner – fråga vad som händer i livet, uppdatera mig på hur de har det. Det kommer att ta lite av min tid. Men det är ju det som fastan handlar om: att prioritera det som

FOTO: ARKIVBILD/NINA ÖSTERHOLM

man tycker är viktigt, som Gud tycker är viktigt. [...] Haka på om du vill!”

Rotation på platserna i kyrkomötet

RESULTAT. Fem män och en kvinna representerar Svenskfinland i kyrkomötet under de kommande fyra åren. Tre av dem är nya i kyrkomötet, som är Evangelisk-lutherska kyrkans högsta beslutande organ.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

När resultaten i kyrkomötesvalet släpptes förra veckan stod det klart att fem män och en kvinna representerar Borgå stift. För kontinuiteten står läkaren **Åsa A Westerlund**, verksamhetsledaren **Göran Stenlund** och kyrkoherden **Bo-Göran Åstrand**, medan tidigare ombudet **Max-Olav Lassila** inte fick tillräckligt med röster för omval och ersattes av **Rolf Steffansson**. Ny i kyrkomötet är också docent och teolog **Patrik Hagman**, som är vde **Stig Kankkonens** plats som ett av lekmannaombuden. Som Ålands representant valdes **Bror Gammals** in.

Kyrkpressen har ringt upp de sex invalda för att få deras kommentarer kring valet. Vi frågade dem också vad de vill jobba för under de kommande fyra åren.

PATRIK HAGMAN (NY)

– Jag är glad över att ha blivit invald, men det är lite tråkigt med könsfördelningen för Borgå stifts del: fem män och en kvinna. Jag hade hoppats på att ett av prästombuden skulle ha varit en kvinna.

– Jag vill på bred basis jobba för ett mer informellt beslutsfattande i kyrkan. Jag kan ännu i dag inte säga hur det kommer att ta sig i uttryck, men jag ser det som den viktigaste frågan. Kyrkan har i dag en för tung byråkrati som sliter på människor utan att åstadkomma särskilt mycket.

– Jag vill inte kommentera valet av de övriga delegaterna, men rent objektivt kan man konstatera att den prästlista som profilerat sig som mindre konservativ vann stort med två invalda av två prästplatser.

ROLF STEFFANSSON (NY)

– Jag är glad och tacksam och känner mig ödmjuk inför uppgiften. Som ombud i kyrkomötet ska man dels försöka hitta kyrkans väg framåt men också representera hela Borgå stift. Vi har haft ett bra samarbete på vår lista (Tillsammans för en medmänsklig och tjänande

kyrka). Att jag blev invald beror ganska långt på den insats alla gjort i valarbetet. Det här är ett representationsuppdrag och jag hoppas att människor håller kontakt med mig under den kommande perioden.

– Min specialitet är internationella frågor och jag vill jobba för att kyrkan tar ett tydligare internationellt ansvar. Vi har en situation i världen som på många sätt är alarmerande. Kyrkan borde både i sina strukturer och linjedragningar tydligare förmedla att vi är del av en världsvid kyrka och att vi vill bära ansvar.

– Vad gäller församlingarna anser jag att alla strukturförändringar bör utgå från att församlingen ska kunna erbjuda ett andligt hem och en plats för andlig tillväxt. Kyrkan bör också kunna utföra sin grunduppgift på svenska – vi kan inte ha strukturer som försvårar det arbetet.

GÖRAN STENLUND

– Stödet i kyrkomötesvalet, och för de värden jag vill stå för, gläder mig. Just nu är jag på besök hos finlandssvenska missionärer i Kenya och därför finns också kyrkans stora uppgift i mina tankar: att bära fram glädjebudskapet om Jesus Kristus både i vårt eget land och på missionens många arbetsfält runtom i världen.

– Kyrkomötet ska skapa goda ramar för kyrkans arbete, något som kräver klarsyn både i frågan om det kristna budskapets innehåll och om lämpliga strukturer för kyrkan. Jag vill jobba för båda delarna.

– Alla de fyra finlandssvenska regionerna är nu representerade i svenska kyrkomötesgruppen: Nyland, Åboland, Åland och Österbotten. Arbetet i kyrkomötet är inget soloåkande utan ett lagarbete. Jag hoppas att vi tillsammans ska kunna ta oss an vår kyrkas många stora utmaningar – och att evighetsperspektivet ska prägla vårt arbete.

PATRIK HAGMAN

ROLF STEFFANSSON

GÖRAN STENLUND

ÅSA A WESTERLUND

BO-GÖRAN ÅSTRAND

BROR GAMMALS

TRE OMBUD står för kontinuitet, tre är nya.

INVALDA KYRKOMÖTET

Präster

Kandidat	Personliga röster	Jämförelsetal
Bo-Göran Åstrand	46	169,00
Rolf Steffansson	40	84,50

Lekmannamedlemmar

Åsa A Westerlund	60,151	169,651
Göran Stenlund	74,700	144,434
Patrik Hagman	51,231	84,831

Bror Gammals representerar Åland som förrättade ett separat val.

Se hela valresultatet på kyrkpressen.fi.

KYRKOMÖTET INVALDA

Framåt för folkkyrka och samarbete

– Liksom i församlingsvalet 2014 lyckades de listor som betonade folkkyrkan och samarbete inom kyrkan bäst. Också listor som betonade församlingsfolk i stil

med listan "Kirkko keskellä kylää" klarade sig bra. Den liberala listan "Kom alla" fick, förutom i Helsingfors, representanter också i Tammerfors och Uleåborgs stift. Också listorna Kevään kirkko (Esbo) och Viinipuu (Helsingfors) torde höra till samma tradition.

Så kommenterar forskar-

ren **Veli-Matti Salminen** på Kyrkans forskningscentral resultatet för de omkring 70

olika listor som hade ställt upp kandidater i kyrkomötesvalet.

– De listor som profilerat sig uttryckligen som konservativa är färre. Om man till exempel räknar med ombuden för Sillanrakentajat (Åbo 3), Kristillisten arvojen puolesta (Uleåborg 3) och Usko ja yhteys (Helsingfors 2) så

har de listorna sammanlagt bara 8 ombud.

– Av de politiska listorna klarade sig Centern (9 platser) bäst, Samlingspartiet fick 4 platser och SDP fick 2. I Borgå stift fanns sammanlagt fyra listor, plus två åländska. Av lekmannalistorna betraktas listan "För folkkyrkan" som liberal och

fick två ombud i kyrkomötet. Listan "Kristus är världens ljus" och den åländska listan "Tradition och frimodighet" fick ett lekmannaombud vardera. De båda invalda prästerna kom från listan "Tillsammans för en medmänsklig och tjänande kyrka" som anses vara mera liberal.

ÅSA A WESTERLUND

– Jag är glad över att ha blivit invald. Det är alltid spännande med val och aldrig någon självklarhet att man får fortsatt förtroende. Jag är förväntansfull inför den nya fyraårsperioden.

– Jag är ingen ensaksmänniska och har ingen särskild agenda. Med tanke på framtiden är det väldigt viktigt att vi kommer vidare när det gäller kyrkans förvaltning. Vi måste ha en organisation och det kostar, men den ska vara värd sitt pris. Våra strukturer måste tjäna församlingsmedlemmarna.

– Vårt sätt att välja ombud till kyrkomötet och det att Borgå stift har så få platser gör att könsfördelningen lätt blir ojämn. Här måste vi se till kandidatnomineringen. Å andra sidan fanns det både män och kvinnor på alla listor utom på listan ”För tro och kyrka”, som inte fick någon kandidat invald. För mig är det viktigt att de som företräder den listan inte upplever att de blir marginaliserade i vårt stift. Listan har representation i stiftsfullmäktige och samarbetet mellan medlemmarna där och kyrkomötesgruppen blir därför viktigt.

BO-GÖRAN ÅSTRAND

– Jag är glad för förtroendet att fortsätta arbetet i kyrkomötet. Det var ett intressant och spännande val med många goda kandidater. Den lista **Max-Olav Lassila** var på gjorde i sig ett gott val, men listan jag och **Rolf Steffansson** invaldes från hade en större bredd med lika många kvinnor som män i kandidatuppsättningen samt en bred kyrklig och regional täckning.

– Jag vill arbeta för att säkra församlingarnas verksamhetsmöjligheter. Det är i lokalförsamlingarna som den här kyrkans framtid avgörs. Vi behöver en lättare byråkrati och förvaltning på alla nivåer. Jag vill också arbeta för att stiftet och svenskan ska ha en framtid i vår kyrka. Och jag vill koppla ihop Bibelns budskap med nutiden.

– Vi sex invalda utgör ett mycket mångsidigt team. Några av oss har längre erfarenhet och känner till hur arbetet görs. Några kommer med nya tankar och infallsvinklar. Här finns personer som kan teologi, förvaltning, ekonomi, mission, ekumenik och musik. Med Guds hjälp ska vi nog klara av jobbet.

BROR GAMMALS (NY)

– Jag är glad över att ha blivit invald och kommer med intresse och frimodighet att gå in i uppgiften som kyrkomötesdelegat för Ålands prosteri.

– Jag vill särskilt bevaka de åländska frågorna. Där kommer naturligtvis språkfrågan in – Åland är officiellt enspråkigt svenskt men församlingarna på Åland hör till en tvåspråkig kyrka. Jag jobbar gärna också för åländsk representation i kyrkostyrelsen.

– Jag har en bred kyrklig erfarenhet. Jag har jobbat som ungdomsledare, på stiftsrådet (nuvarande KCSA) i tolv år och har suttit i stiftsfullmäktige. Jag är förtroendevald i Mariehamns församling och ordförande för kyrkofullmäktige. Jag har perspektivet bakåt, det är viktigt att förstå varför kyrkan ser ut som den gör i dag.

Kvinnlig majoritet i nya stiftsfullmäktige

RESULTAT. Tre fjärdedelar av stiftsfullmäktiges medlemmar är nya. Två tredjedelar av de invalda medlemmarna är kvinnor.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Liksom i valet för fyra år sedan är många medlemmar i stiftsfullmäktige nya. Också ordföranden för organet kommer att bytas ut eftersom sittande ordföranden, **Magnus Lindblom**, inte återvaldes till stiftsfullmäktige. Nu riktas blickarna mot de lekmän som valdes in med det högsta röste- och jämförelsetalen: **Heidi Juslin Sandin**, **Hans Snellman**, **Hedvig Långbacka** och **Kristian Sjöbacka**.

Av de nya medlemmarna i stiftsfullmäktige är hela två tredjedelar kvinnor, 13 medlemmar är kvinnor (fyra präster, nio lekmän) och 8 är män (tre präster, fem lekmän).

Flest röster bland prästerna fick sittande medlemmen **Mia Bäck**, tf kaplan i Åbo svenska församling.

– Jag är fortfarande lite chockad över att jag fått så många röster. Men glad och tacksam, förstås!

Mia Bäck, du får sällskap i stiftsfullmäktige av många nya ombud. Hur ser du på det?

– Jag tror att det är bra att det är många nya, duktiga och entusiastiska ombud. Ju fler som är med och tar ansvar för vårt stift och vår kyrka desto bättre.

Det har rapporterats om en viss trötthet i stiftsfullmäktige som organ. Vilka är dina förhoppningar inför perioden som kommer?

– Jag hoppas förstås att vi ska hitta motivation och glädje för vårt uppdrag samt att arbetet vi gör ska vara meningsfullt. Jag vill vara med och bygga ett stift och en kyrka som är diakonal, öppen, skapelsevänlig och Kristuscentrerad.

Två av tre medlemmar i stiftsfullmäktige är kvinnor. I kyrkomötet däremot är fem av sex män. Vad anser du om det?

– Jag tror att vi ännu har en bra bit kvar innan kvinnor och män är jämställda i kyrkan. Men det går framåt och vi får fortsätta arbeta för det.

Stiftsfullmäktige är ett organ som deltar i stiftets administration. Till stiftsfullmäktiges huvudsakliga uppgifter hör att godkänna stiftets verksamhets- och ekonomiplan samt dess budget.

STIFTSFULLMÄKTIGE UTGÖRS av 7 präster och 14 lekmän. Heidi Juslin-Sandin fick flest röster bland lekmännen. FOTO: ARKIVBILD/ROLF AF HÄLLSTRÖM

INVALDA STIFTSFULLMÄKTIGE**Präster**

Kandidat	Personliga röster	Jämförelsetal
Mia Bäck	39	173,00
Fred Wilén	28	86,50
Albert Häggblom	23	70,00
Siv Jern	20	57,67
Monika Heikel-Nyberg	18	43,25
Stig-Olof Fernström	22	35,00
Catharina Englund	15	34,60

Lekmannamedlemmar

Kandidat	Sammanlagt röstetal	Jämförelsetal
Heidi Juslin-Sandin	20,626	157,106
Hans Snellman	26,185	151,145
Hedvig Långbacka	18,776	78,553
Kristian Sjöbacka	22,801	75,573
Susanne Björkman	15,612	52,369
Gun-Maj Näse	18,384	50,382
Anders Wikström	11,793	39,277
Daniel Björkstrand	13,399	37,796
Nina Björkman-Nystén	11,659	31,421
Anita Ismark	10,901	30,229
Gunnel M Helander	11,484	26,184
Anna-Karin Lärka	10,137	25,191
Janette Lagerroos	9,126	22,444

Se hela valresultatet på kyrkpressen.fi

”Jag är fortfarande lite chockad över att jag fått så många röster.”
Mia Bäck

VAL DELTAGANDE**Knappt tusen röstade i valen**

Statistiken över valdeltagandet i Borgå stift visar att 73 procent av de röstberättigade prästerna och 82 procent av de röstberättigade förtroendevalda röstade i valen till kyrkomötet och stiftsfullmäktige.

Antalet röstberättigade präster i Borgå stift var 335. Av dem röstade 245 personer. Antalet förtroendevalda med rösträtt var 830. Av dem gav 684 sin röst.

Också de pensionerade prästerna hade för första gången rösträtt i valet, vilket tros ha sänkt det procentuella valdeltagandet.

KYRKOMÖTET INVALDA**Bara ett ombud under 30**

Hela 46 procent av de invalda ombuden i kyrkomötet är nya. I Uleåborg skedde den största förändringen, där är 67 procent av de invalda nya. I Borgå stift är hälften nya.

Det nyvalda kyrkomötet består av 61 män. I valet 2012 var siffrorna 62 män och 35 kvinnor.

Den yngsta invalda är 24 år medan den äldsta är 72 år. De nya ombudens medelålder är 56 år (2012: 53 år). Det finns bara ett ombud som är under 30 år i det nya kyrkomötet.

TACK!

Ett varmt tack för visat förtroende och understöd!

Vi arbetar vidare genom samarbete och kontakt med fältet.

Kandidaterna på kyrkomöteslistan
”Tillsammans för en medmänsklig och tjänande kyrka”

Förföljd för sin tros skull – i Jakobstad

FÖRFÖLJELSE. Han är ensam. Han är rädd och vågar inte återvända till förläggningen. Han förföljs och trakasseras för sin tros skull. I Jakobstad 2016.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Men hjälp av teckenspråk och några få ord finska och engelska försöker han berätta vad som hänt honom.

Han visar hur han blivit fasthållen och hur någon rivit av honom hans halskedja med ett kors. Han visar sin sönderslitna arabiska bibel och skrapsåren han har på bröstkorgen. Medan han berättar drar han med handen tvärs över strupen.

Han har kommit till Jakobstad från Irak. Hur länge han varit i Jakobstad förblir oklart. Likaså hur länge han varit kristen, eller om han bara visar intresse för den kristna tron. Åtminstone har han varit muslim.

– Den kristna tron visar på kärlek och folk har tagit väl hand om mig här i Jakobstad, säger han.

Under den senaste veckan har han flera gånger blivit misshandlad och trakasserad för sin tros skull. De som trakasserar honom följer efter honom vart han än går och ger sig på honom då tillfälle ges.

När jag träffar honom ser jag inte till några förföljare. Men hans vänner bekräftar hur utsatt han är.

Under en av konfrontationerna uppträdde de aggressivt och frågade honom om korset som hängde i en kedja runt hans hals. De slet av honom korset och misshandlade honom. De slet också sönder hans bibel.

Bakom trakasserier står åtminstone två andra flyk-

”Grundregeln är att okunskap om vilka lagar som gäller i Finland inte är någon förmildrande omständighet.”
Ove Storvall

tingar från Irak. Han vet vilka de är. De är muslimer och han kan namnge dem.

Men han är otrygg. På lördag polisanmälde händelsen men det skingrar inte hans rädsla.

– Jag vågar inte återvända, säger han. Sedan dess har jag sovit hos en finländsk vän.

Religionsrelaterade brott har ökat

Kriminalkommissarie **Ove Storvall** på polisen i Jakobstad har ingen tillförlitlig statistik på hur ofta det sker våldsbrott på grund av religiös tillhörighet.

– Men min fingertoppskänsla säger att de har ökat efter att flyktingtillströmningen eskalerade i höst.

Enligt Storvall har polisen marginella möjligheter att skydda enskilda flyktingar på förläggningarna.

– Det är folk som har kontakt med flyktingarna som måste upplysa dem om vad som gäller här i landet. Men också deras resurser är prövade till max och de kan inte informera i samma utsträckning som förr.

I Sverige har man diskuterat om kristna flyktingar borde placeras på separata förläggningar. Med tanke på integrationen ser Storvall det inte som någon lyckad lösning.

– Jag tror det är bäst att flyktingarna lär sig att umgås med och respektera andra från början.

Enligt Storvall finns det orsak att skärpa straffet ifall man misshandlar någon på grund av deras tro eller ras. Grundregeln är att okunskap om vilka lagar som gäller i Finland inte är någon förmildrande omständighet.

– Lindrig misshandel leder oftast till böter. Skärpt straff leder till högre böter eller fängelse. Det görs en helhetsbedömning på fallet, om där till exempel också förekommit olaga hot.

För att undvika konflikter försöker myndigheterna vanligtvis placera flyktingar med gemensam bakgrund och tro i samma rum på förläggningarna.

– Shia- och sunnimuslimer placeras vanligtvis inte i samma rum.

STÖRST AV dem är kärleken. Den bibliska sanningen gäller även för klossarna i parrelationen. Maria Björkgren-Vikström och Birgitta Strandberg-Rasmus placerar kärleken som tak på relationsbygget.

Klossar hjälper i relationsbygget

RELATIONER. Verket Parrelationens klossar finns nu på svenska. Senaste vecka ordnades utbildning i Helsingfors och Jakobstad för den som möter par, ungdomar och föräldrar i sitt arbete.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Tanken bakom Parrelationens klossar är att lättfattligt och konkret synliggöra olika områden i en parrelation. De nio klossarna står alla för olika områden i en relation och tillsammans bildar de ett hus.

– Bakgrunden till klossarna är att kyrkomötet 2005 godkände ett initiativ om en äktenskapsskola. Kyrkostyrelsen utvecklade då en modell med klossar som använts bland unga vuxna i Yrkeshögskolan i Uleåborg. Det bygger inte på en enskild psykologisk teori utan på erfarenhetsmässig kunskap, säger **Maria Björk-**

gren-Vikström, sakkunnig vid Kyrkostyrelsens svenska avdelning.

På finskt håll har sedan dess över tusen lekmanpar utbildats i att använda klossarna.

Med hjälp av dem kan man stöda människor i deras par- och familjerelationer. Klossarna kan användas i skolor och på rådgivningsbyråer. En finsk veckotidning har också haft en parrelationskurs på webben utgående från klossarna.

– Det är inget krav att man gått utbildningen. Materialet är tillgängligt för alla, säger Björkgren-Vikström.

Känslorna är spisen

Det var i kyrkans monter under bostadsmässan i Karleby 2011 som Björkgren-Vikström för första gången såg parrelationens klossar.

– Jag fick positiva vibbar av materialet, säger hon.

Men det har tagit tio år innan materialet översattes till svenska. Före det hann det översättas till både engelska och ryska.

– Vi måste ibland påminna våra finska kolleger på Kyrkostyrelsen om att vi finns och att vi behöver material på svenska, säger Björkgren-Vikström.

Men nu finns det alltså på svenska. För översättningen står Kyrkostyrelsen i samarbete med domkapitlet i Borgå. Familjerådgivarna **Birgitta Strandberg-Rasmus** och **Jan-Erik Nyberg** har åtagit sig att hålla utbildningarna på svenska.

De nio klossarna symboliserar nio olika områden i en parrelation.

– Grunden för alla förhållanden är att förbinda sig till sin partner, förklarar Strandberg-Rasmus. Det ger en tillhörighet.

Mitt på grunden i relations-

”Kärleken är inte startskottet i relationen utan målet.”

Birgitta Strandberg-Rasmus

bygget placeras känslorna.

– Känslorna är som spisen mitt i huset. De ska ge värme. Men känslorna är inte alltid varma och sköna.

Den orange klossen representerar sexualiteten och i den inkluderas all närhet och beröring. Den röda står för gräl och meningsskiljaktigheter. På grälet kommer ord. Handlingarna representerar de olika kärleksspråken. Den vita klossen får man namnge själv, den kan också vara fönstret som ger huset ljus.

Tillit och förlåtelse håller ihop huset. Och överst kommer kärleken som tak. Taket skyddar relationen mot regn och storm.

– Kärleken är inte startskottet i relationen utan målet, säger Strandberg-Rasmus. Förälskelse är inte det samma som kärlek. Känslor behövs i starten, men om alla förblev förälskade skulle världen stanna av.

– Kärleken ger också huset en pilform som pekar uppåt. Pilen kan bli husets predikan.

TWITTER BÖN

Genuin bön för Dawkins

Anglikanska kyrkan uppmanade på Twitter till bön för **Richard Dawkins**, som drabbades av stroke förra veckan. Böneuppmaningen ledde till en liten twitterstorm. Många undrade om kyrkans tweet hand-

lade om någon sorts sarkasm – alla känner ju till att Dawkins är en stridbar ateist och inte själv tror på

RICHARD DAWKINS drabbades nyligen av en mindre stroke under en resa. FOTO: MIKE CORNWELL/WIKIMEDIA

bönens makt. Men kyrkan meddelar att det handlade om genuin omsorg om Dawkins och hans familj.

”Kristna ber inte bara för andra kristna utan för alla människor”, påminner **Arun Arora**, kommunikationsdirektör vid ärkebiskopens kansli.

Arora påpekar också

att det är väldigt svårt för många att inse att kristna inte hatar Dawkins. I själva verket har den tidigare ärkebiskopen av Canterbury, **Rowan Williams**, haft Dawkins med fru på besök hemma hos sig. Efter mötet konstaterade Williams att paret Dawkins var ”helt underbara”.

MERA IDROTT

I Utbildningsbilagan som ingick i KP 6 fanns en lista över gymnasier med fokus på idrott. Från den hade Jakobstads gymnasium trillat bort. Jakobstads gymnasium har en idrottslinje med fokus på fotboll, i samarbete med bland andra FF Jaro.

Sjukdomen blev väckarklocka

LIVSFÖRÄNDRING.

För fyra år sedan insjuknade Gunilla Wahlsten i cancer. Sjukdomen gjorde henne till författare.

TEXT: SOFIA TORVALDS

– Jag började skriva när jag blev sjuk för fyra år sedan. Jag fick ingen ro för mina tankar och märkte att jag mådde bättre när jag tog skogspromenader. Jag hade ofta kameran med mig och överallt tyckte jag att jag såg tecken, säger **Gunilla Wahlsten**, assistent och timplärare vid Sunds skola på Åland och numera också författare till en diktbok.

Hon såg hjärtformationer i mossor, i trädens bark, i grenar. Hon märkte att de tankar hon fick under skogspromenaderna formades till ord, och hennes fickor fylldes av små lappar och mobiltelefonen av minnesanteckningar. Tack vare ett tryckningsbidrag från Ålands kulturdelegation blev anteckningarna småningom en bok, diktboken *Viska frid*.

– Jag har fått en hel del feedback, många har hört av sig och berättat att de känner att jag sätter ord på sådant de själva känt i samband med livskriser.

Hon skriver enkelt och rakt.

– Det gör jag medvetet. Att vara svårt sjuk är inget att skämta bort. Man måste få tillåtelse att tänka svarta tankar, men också se hopp och ljus.

Vad har jag väntat på?

Boken har en tydlig andlig tematik.

– Jag brukar säga att det inte finns några ateister i skyttegravarna. Jag hade en barnatro, men i och med sjukdomen blev den viktigare. Jag brukar inte gå till kyrkan klockan 11 om söndagarna, men jag går till skogen, och möter Gud där. Nu efteråt inser hon att

GUNILLA WAHLSTEN skriver enkelt och rakt om sin sjukdom.

sjukdomen varit en väckarklocka.

– Jag har funderat på allt jag velat göra och frågat mig: Vad har jag väntat på? Varför inte nu? Jag har blivit påmind om att tiden är begränsad.

Vad vill jag göra? frågade hon sig efter att hon blev sjuk. – Vill jag gå på som hittills, med jobb och vänner? Eller vill jag ha tid att skriva? – Utan sjukdomen tror jag inte att jag hade kommit till skott. Behovet att sätta ord på vad jag kände blev så starkt att jag var tvungen.

På vilket sätt är Gunilla i dag annorlunda är Gunilla innan hon

insjuknade?

– Jag är mer egoistisk på ett positivt sätt. Jag kan säga nej till sådant jag bara gjort för andras skull – också till roliga saker som jag vet att kan bli stressiga.

Hon har också lärt sig att inte skynda med svaret, att låta sig själv ta tid att tänka efter vad hon vill.

– Jag kan säga: Det är inte läge just nu, men kanske om två år.

Dessutom har hon tänkt igenom sina relationer.

– Det låter hemskt, men ibland umgås man med människor man inte mår bra av bara på slentrian, och

nu har jag vågat släppa sådant. Jag vill omge mig med människor jag mår bra av och som respekterar mig för den jag är i dag. Det har fallit sig naturligt att nya människor kommit till bland dem som står mig närmast, medan andra fallit bort.

Hennes stora livsdröm är att få mer tid för skrivandet. I vår ska hon slutföra en roman som handlar om att växa upp i ett missbrukarhem.

– Det är något jag har egen erfarenheter av.

Boken "Viska frid" går att köpa på nätet av Mariehamns bokhandel.

VÅGA FRÅGA

Olämplig som kistbärare?

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Vid min mormors begravning visade det sig vara svårt att få ihop tillräckligt många kistbärare så jag och min kusin sa att vi nog kunde hjälpa. Då sa vaktmästaren att det inte passar sig att kvinnor är kistbärare, att någon kan bli stött av det. Är det verkligen så att kvinnor inte får vara kistbärare? Står det någonstans? Varför är det så?

HUR EN BEGRAVNING går till i en viss församling är en kombination av flera faktorer. Det finns allmänna bestämmelser som gäller alla begravningsplatser

och som grundar sig på lagstiftning och direktiv från Kyrkostyrelsen. Dessutom kan den lokala församlingen eller samfälligheten i vissa frågor besluta om vad som gäller just på den här orten. Slutligen finns det lokala traditioner som handlar om "hur vi brukar göra hos oss". Den som har anknytning till flera orter i Svenskfinland märker att det finns lokala skillnader i hur en begravning går till i praktiken.

Frågan om en kvinna kan vara kistbärare är en sådan som hör till gruppen "så här brukar vi göra." Den grundar sig på traditioner och på hur man har sett på vad som är lämpligt för män respektive kvinnor. Samhället har förändrats på många sätt under årens lopp och det märks också när det handlar om att arrangera begravningar. Det är inte längre självklart att hela byn ställer upp eller att det är kistbegravning som gäller.

UNDER DE ÅR som jag har varit präst har jag flera gånger sett

kvinnliga kistbärare, också om det inte kan sägas vara särskilt vanligt. Det har då mestadels handlat om barnbarn, som gärna har ställt upp och som i likhet med manliga släktingar har sett det som ett hedersuppdrag. Alla män kan inte fysiskt ställa upp som bärare, det kan inte alla kvinnor heller. Men många kvinnor har den fysiska styrka som krävs och kan utmärkt väl vara bärare.

"Många kvinnor har den fysiska styrka som krävs och kan utmärkt väl vara bärare."

NÄR JAG SOM präst samtalar med anhöriga om begravningsarrangemangen händer det ibland att vi reflekterar över "vad folk kommer att säga om det vi önskar göra". Det har hittills aldrig handlat om något som är opassande eller stötande i mina ögon, bara om något som man inte har brukat göra i samband med en begravning. Då är det viktigt att fundera på vems synpunkter som väger tyngre – de närmast sörjandes eller de mera avlägsnas. I ert fall skulle det ha gällt att avgöra om er önskan att ställa upp är viktigare än hänsynen gentemot dem som eventuellt skulle kunna ta illa upp. Det är faktiskt möjligt att arrangera en värdig begravning också om man ibland på någon punkt avviker från det "vi alltid har brukat göra".

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN LIISA MENDELIN

Strutta runt med aska i håret

Jag får ofta höra att fastan är den mest privata av alla handlingar, att den mister all kraft när den träder ut i offentligheten. Smörj in ditt hår och tvätta ditt ansikte, låt ingen ana att

du fastar. Ändå kan jag inte hålla tyst.

Jag kan förstå riskerna med att berätta om sin fasta. Det kan bli tävlingshets, känslor av mindervärde eller det som på bloggska kallas för "oversharing", att bjuda på för mycket av det egna hemliga. Och visst

förstår jag att det är Gud som ska stå i fokus under fastan, inte mitt nej till animalier.

I en enhetskultur där fasta var något som alla höll på med kanske det fanns behov av att hålla fastan privat. Men vi är inte där nu. Vi lever i en tid där den krist-

na tron blir allt mera obekant, samtidigt som många längtar efter en livsstilsförändring. Är det inte snudd på egoistiskt att hålla inne med den fina gåvan som fastan är? Att inte berätta ens lite grann om hur fastan tolkas i moderna människors liv, i mitt liv?

Ett viktigt drag i urkyrkans asketism var faktiskt kommunikationen. Uppvisningen, manifestationen. Pelarhelgonens fasta var inte direkt hemlig. Inte ens eremiterna i sina grottor försvann från kartan. En väsentlig del av deras asketism var att vanli-

ga människor visste om att de fanns. Genom sin fasta kommunicerade eremiterna att något var så fel i samhället att de inte kunde tjäna Gud innanför stadsmurarna.

Fasta är inte enbart inre viskningar, det är också högljudd samhällskritik.

SJÄLVMORD. Varje gång vi talar om självmord bryts en liten del av det tabu som ämnet omges av. Joanna Björkqvist skrev en bok med anhörigas berättelser om dem som inte orkade leva.

”De ville, men orkade inte”

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

– Vi har generellt blivit bättre på att våga tala om självmord, men tabut är ännu starkt, säger **Joanna Björkqvist**, svensk journalist och författare.

Hon har intervjuat åtta personer som är anhöriga till någon som tagit sitt liv och samlat texterna i boken *Våra älskade orkade inte leva* (Grim förlag).

– I Sverige har det inte tidigare skrivits någon bok ur den här synvinkeln. Den behövs som stöd, tröst och spegelbild för andra drabbade.

Flera av hennes vänner har förlorat både vänner, arbetskamrater och släktingar i självmord. Hon har inte själv någon erfarenhet av självmord i sin närmaste krets, men nog av ond, bråd död inom familjen.

– Jag förlorade min storebror i en trafikolycka för fyra år sedan och vet vad ett plötsligt dödsfall betyder för de anhöriga. Det blir en total chock. Även jag har gråtit, varit förtvivlad och förbannat livets orättvisa. Men eftersom min bror omkom i en olycka har jag sluppit de känslor av skuld och skam som är vanliga hos anhöriga till människor som tagit sitt liv.

Hon uppmanar de anhöriga som drabbats att söka hjälp för de känslor som väller över en. Det finns olika platser att vända sig till för samtal och stöd (se faktaruta).

– Man ska heller inte underskatta goda vänners hjälp och stöd. Ibland är det en stor hjälp att bara ha en vän som lyssnar och förstår. Det finns ofta ett behov av att älta och återuppleva det som hänt och då är vänner värdefulla.

Joanna Björkqvist berättar om de tre S:en, de känslor som är accepterade i samband med ett suicid: sorg, smärta och saknad.

– Men ett självmord rymmer ofta många fler känslor än så. Vrede, hämndlystnad, skam, skuld och lättnad är exempel på sådana.

Att känna lättnad mitt i all sorg när en älskad anhörig tar sitt liv kan vara svårt att acceptera.

– Men om en person varit svårt psykiskt sjuk under en längre tid kan det vara så man känner. När man i åralat

varit orolig för att den man älskar ska ta sitt liv och man kanske själv hittat personen efter ett eller flera självmordsförsök kan det uppstå en lättnad över att oron äntligen är över. Nu har det värsta skett. Det är en lättnad.

Från latinets suicidium

I boken använder Joanna Björkqvist benämningarna ”självmord” och ”suicid” om vartannat.

– Ordet självmord kommer från den tid då det var olagligt att ta sitt liv. Det var först 1856 som det upphörde att vara olagligt att ta sitt liv i Sverige*. I dag tar många anhöriga illa vid sig när ordet ”mord” nämns eftersom det är en kriminell handling och deras anhöriga inte gjort något olagligt.

Istället har många börjat använda suicidium som kommer av det latinska suicidium som är sammansatt av sui som betyder själv och caedere som betyder döda.

– Jag tror att vi framöver kommer att säga suicid i allt större utsträckning precis som vi gått från att säga kräfta till att använda ordet cancer i dagligt tal. I min bok använder jag ordet omväxlande för att få en variation i språket, men oavsett vilket ord vi använder är det allra viktigaste att vi vågar prata om det. Det kan i förlängningen rädda liv.

Hon säger att det är särskilt svårt för dem som bär på självmordstankar att tala om det.

– Inte ens de som söker vård för psykisk ohälsa vågar alltid berätta, för det är så skamfylt.

BEHÖVER DU HJÄLP?

• **I Finland** kan anhöriga till personer som tagit sitt liv vända sig till föreningen Sorgbandet (surunauha.net). Föreningen verkar på olika håll i landet men har ännu inga svenskspråkiga stödgrupper. En motsvarande organisation som verkar i Sverige är SPES. På webbsidan spes.se finns rikligt med information på svenska.

• **I en del församlingar** och i vissa kommuner finns stödgrupper för anhöriga. Hör dig för med församlingen eller hälsovårdsstationen på din ort.

• **Kyrkans svenskspråkiga** samtalshjälp är öppen varje kväll mellan kl. 20–24 på telefonnumret 01019 0072. Du kan också vända dig till kyrkans svenskspråkiga chattjour som är öppen måndag–torsdag kl. 18–20.

Alla som intervjuas i boken medverkar under sina egna namn, uttryckligen för att bryta det tabu som finns.

– Om de rätta namnen inte är med vågar vi ju inte prata öppet. En enda person som jag hade en kort kontakt med ville inte ställa upp med sitt namn av hänsyn till andra familjemedlemmar och då valde jag att inte gå vidare med henne. De som är med har istället uppskattat att de får berätta sina familjemedlemmars historier och delta i debatten, så det var inget problem att få dem att medverka under de givna förutsättningarna.

Som journalist ville Björkqvist också att berättelserna skulle handla om riktiga människor, eftersom det ökar på trovärdigheten.

– Varken de eller jag har kunnat tänja på sanningen eftersom den går att kontrollera.

En sak som underlättade arbetet var att hon hade kontrakt med sitt förlag redan innan boken skulle ges ut.

– Det är så smärtsamt och jobbigt att tala om det värsta som hänt att det känns viktigt att kunna lova att de timmar de anhöriga satt med mig inte var förgäves. Det skulle bli en bok och den skulle ges ut – det visste vi.

Att hitta personer att intervjua visade sig vara förvånansvärt enkelt.

– Den första hittade jag via en sluten författargrupp på Facebook. Kvinnan höll på och skrev en bok utifrån sina egna dagboksanteckningar då hon förlorat sin yngste son i självmord. En annan fick jag tips om via en väninna

”Även jag har gråtit, varit förtvivlad och förbannat livets orättvisa.”

Joanna Björkqvist

som fick veta temat för min bok. Hennes barndomsvän hade förlorat både sin mor och syster i självmord. En tredje hittade jag tack vare hennes blogg och en fjärde via ett möte för efterlevande.

Kyrkan öppnar sina portar

Utöver intervjuerna med de åtta anhöriga innehåller boken också två intervjuer med personer som i sin yrkesroll möter dem som drabbats av en anhörigs suicid. En psykoterapeut och en präst.

– Kyrkan har både kulturellt och religiöst en naturlig plats i våra liv när vi drabbas av kriser och därför var det naturligt för mig att intervjua en präst. När något traumatiskt sker öppnar kyrkan ofta sina portar och finns till hands för människor och det är fint, tycker jag.

Prästen som hon talade med hade lång erfarenhet av både att samtala i telefon med suicidala personer som Jourhavande präst och som själavårdande samtalspartner till anhöriga till någon som tagit sitt liv.

– Prästens berättelse blev en viktig pusselbit för att boken skulle få den bredd och det djup den fick.

Joanna Björkqvist berättar att bokens arbetstitel var *Våra älskade ville inte leva*. Men under arbetets gång ändrades titeln till *Våra älskade orkade inte leva*.

– En sak som jag verkligen insett är att ingen som tar sitt liv väljer döden framför livet. Det är snarare så att den mörka tunneln är så lång och så smal att det enda lilla, lilla ljus de ser allra längst bort är att de själva kan göra slut på eländet. När ångesten är så stor att de inte ser någon som helst utväg och inte kan föreställa sig att det en gång kommer att bli bra – det är då det händer. Då tar de sitt liv.

En annan sak hon lärt sig är hur mycket kärlek och kraft det bor i människor.

– Hela boken genomsyras av styrka, kärlek och värme, trots det tunga ämnet, tycker jag. Jag är full av beundran för alla mina intervjupersoners förmåga att gå vidare utan att glömma. Att minnas och sörja, men ändå själva fortsätta att leva.

* I Finland upphörde självmordsförsök att vara kriminellt 1889.

JOANNA BJÖRKQVIST vet att man kan gå vidare utan att glömma. FOTO: ELLINOR LUNDSTRÖM

DOKTORSAVHANDLING. Kyrkbyggarsläkten Rijf har varit en del av hennes liv sedan 1999. Medan Paula Mäkelä forskat är det som om hon lärt känna kyrkbyggarna personligen.

Rijf är hennes kall

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det började egentligen med en vision i Vindala. **Paula Mäkelä** var 15 år då hon stod utanför kyrkan på hemorten tillsammans med sin kompis.

– Jag stod och lutade mig mot stenvuren och petade på mossan och funderade på vem de där Rijfarna som byggt kyrkan egentligen var. Då stod det plötsligt klart för mig att jag en dag kommer att veta allt om dem.

Hon beskriver det som en andlig upplevelse. Som om hon hörde en ödets gonggong.

– Jag frågade min kompis vad jag borde studera för att kunna forska i kyrkan. Kompisen svarade att du borde bli arkitekt, men det kan du inte eftersom du är så dålig i matematik.

Medan Paula Mäkelä gick i en folkhögskola i Lappo upptäckte hon att hon tyckte om att rita. Senare började hon läsa konsthistoria.

– Men jag försökte aktivt motarbeta visionen jag fick som 15-åring.

För sin avhandling pro gradu började hon studera altaruppsättningen i Lehtimäki kyrka. Hon samlade på sig mycket material men avhandlingen lät inte göra sig som hon hade tänkt.

– Jag fick byta ämne. Kyrkoherden i Lehtimäki förslog att jag skulle göra en 200-årshistorik över kyrkan. Då jag dessutom skulle få betalt för mitt jobb var valet lätt.

Kyrkan i Lehtimäki är byggd av Rijf. – Under arbetet med historiken upptäckte jag att jag höll på med just det jag tänkte göra som 15-åring.

Var det ödet eller Gud?

– Det var mer än bara ödet. Jag tror att det var Gud, eller åtminstone ett gudomligt öde.

Hon upplever att forskningen är hennes kall.

– Varje gång jag kört fast har jag fått hjälp att komma vidare. Det är Gud som gett mig den kraften.

I december doktorerade Paula Mäkelä vid Institutionen för kyrkokonst och -arkitektur vid universitetet i Jyväskylä. Översatt till svenska heter avhandlingen *Kyrkbyggarsläkten Rijf. Den österbottniska släktens byggnads- och planeringsproduktion samt verksamhet under den gustavianska tidens Finland.*

– Jag har levt med familjen Rijf sedan 1999 och de har börjat kännas som levande personer. De har påverkat mitt sätt att tänka och ibland måste jag påminna mig om att jag är forskare. Men jag förstår dem bättre när jag lärt känna dem. Jag vet vad som är typiskt för dem, säger Mäkelä som har tatuerat Rijfs bomärke på sin fot.

Hon har gått igenom samtliga 84 projekt där hon funnit att familjen Rijf nämnts: Allt från kyrkor, klockstaplar, prästgårdar, fyrbåkar, broar till predikstolar.

– De var de mest betydelsefulla kyrkbyggarna under sin tid.

Sparade bort klocktornet

Släkten Rijf kom ursprungligen från Lepplax i Pedersöre, men bosatte sig i Socklot, Nykarleby. Till kyrkbyggarna räknas främst **Thomas Carlsson Rijf** (1726-1803), hans söner **Jacob Thomasson Rijf** (1753-1808) och **Carl Thomasson Rijf** (1756-1801) samt Jacobs son **Carl Jacobsson Rijf** (1783-1808).

Jacob Rijf är den mest kända av dem. Han var den första finländaren som studerade civilarkitektur på Konstakademien i Stockholm och tog en kompletterande examen på Överintendentsämbetet.

Kännetecknade för Jacob Rijfs kyrkor är att han strävade efter att bygga kyrkor i trä med stenkyrkor som modell. Han placerade ofta klocktornet ovanpå själva kyrkkroppen, för att spara på kostnaderna och inte bygga en separat klockstapel. Han utvecklade en egen teknik med dubbla avfasade hörn som skulle bära tyngden från klockorna och som gjorde att man inte behöv-

EN MÅNGÅRIG forskning är till ända. Nu söker Paula Mäkelä nya forskningsprojekt.

de stöda kyrkan med tvärgående balkar i höjd med väggbandet.

– Även om han lyckades lösa problemet med tyngden tog han inte klockornas rörelse i beaktande, säger Mäkelä. Till exempel kyrkan i Hyrynsalmi övergavs efter en tid då konstruktionen inte höll för vibrationerna. På annat håll byggde man klockstaplar senare.

Idag finns det bara två kyrkor kvar där kyrkklockorna fortfarande är ovanpå kyrkkroppen, i Larsmo och Ylikiiminki.

Spåren av familjens verksamhet finns på 60 orter, de flesta längs den österbottniska kusten från Uleåborg söderut. Men de byggde också många kyrkor i mellersta Finland och på den västra sidan av Bottenviken.

Familjen var på många sätt före sin tid.

– Man kan känneteckna dem som ett systematiskt familjeföretag, säger hon.

En ny upptäckt som Mäkelä gjort i sin forskning är att det på flera av ritningarna nämnts "kopierat till glas". Det är en metod som använts då man kopierat ritningarna. På så sätt kunde

också andra än Jacob Rijf göra ritningar. Tekniken hade de sannolikt lärt sig på Överintendentsämbetet.

– Jag tror det gick till så att man lade originalritningen mellan två glasskivor, lade en ljuskälla bakom glaset och ritade av den på ett nytt papper.

Vad hände i Stockholm?

Den Rijfska kyrkbyggaren tog abrupt slut i Stockholm i december 1808, när både Carl och Johan dog. Jacob hade tillsammans med sonen Carl, dottern **Margaretha**, mågen **Johan Kantlin** och sex arbetare flytt undan kriget till landets huvudstad. De hade nyss påbörjat bygget av tornet på Kungsholmens kyrka.

Varför de dog är ett mysterium. Den officiella dödsorsaken är "hets feber". Men att de dog så plötsligt (Jacob på juldagen 1808 och Carl två dagar senare), då inget tyder på att de varit sjuka tidigare, har väckt misstankarna om att de blev förgiftade.

– Det finns många indicier som tyder på det, men jag har inte funnit någon bekräftelse på att de blev förgif-

”Det finns många indicier som tyder på det, men jag har inte funnit någon bekräftelse på att de blev förgiftade.”

kan, men exakt var är okänt. Mäkelä tror att gravplatsen är i kyrkogårdens norra ända.

– Svaret på gåtan kan finnas i eventuella nya fynd som privata brev eller i dagboksanteckningar. Men för det krävs en kriminalutredning.

Det farmgår inte ur källorna, men man kan anta att Kantlin stannade kvar i Stockholm för att hjälpa slottsbyggmästare **Ingel Fallstedt** som tog över tornbygget efter Jacob och Carl Rijfs död. Fallstedt var en av dem som ursprungligen lämnat in en förlorande offerter för bygget.

I Finland tog en annan kyrkbyggar-släkt över där Rijf slutat. Släkten **Kuorikoski** var verksam under hela 1800-talet och i ett antal projekt slår de familjen Rijf.

– Det är tydligt att Kuorikoskis tog intryck av Rijf, säger Mäkelä. Varför har forskarna funderat på. En möjlig förklaring är att Kuorikoskis köpte ritningarna som Rijf lämnade efter sig.

Mäkeläs avhandling är den första som analyserar familjen Rijfs totala produktion. Den forskning som gjorts om släktet Rijf, i synnerhet under den senare hälften av 1900-talet, anser Mäkelä att är ganska brokig och inte alltid tillförlitlig. Till exempel uppgiften att övre våningen på hemgården på Ahlnäs i Socklot var försedd med en stor rund sal som bars upp av pelare, den så kallade Rundeln, avfärdar hon som en fantasi. Familjen var inte skrivna på Ahlnäs, utan på Tägs. På basen av bouppteckningen efter Jacob Rijf drar hon också slutsatsen att det inte var någon särskilt stor byggnad.

– De bodde sannolikt i en högst vanlig österbottnisk bondgård som inte var särskilt värdefull.

Däremot tror hon att Rundeln kan ha varit ett lusthus med kupol och pelare. Det finns likheter mellan samtida lusthus och de ritningar som Jacob Rijf gjorde för kyrkan i Kemi. Lusthuset var sannolikt en prototyp för kyrkans östra gavel.

tade, säger Mäkelä. Ingenstans finns nämnt att de skulle ha varit sjuka när de kom till Stockholm. Ifall de varit det borde det sannolikt framgå ur handlingarna. Det enda som nämns i dokumenten är att de dog plötsligt. Inte heller någon annan i arbetslaget än far och son blev smittade trots att de bodde tillsammans i en stuga. Dottern Margaretha, som sannolikt skötte hushållet i stugan, drabbades av lung-sot och dog i Stockholm i april 1809. En av arbetarna hade dött i Gävle under ditresan.

Det fanns både motiv och möjlighet att förgifta Jacob och Carl Rijf.

– Det var lite märkligt att de fick tornprojektet då de inte var kända i Stockholm. Rivalerna uppfattade dem som utlänningar som inkräktade på deras revir, även om Finland och Sverige ännu då var samma rike. Enligt en anekdot uppges en av rådets medlemmar i Kungsholmen ha varit ilsken över att en utlänning valts till byggmästare.

Något medicinskt svar på dödsorsaken är också svårt att få. Far, son och senare också dotter begravdes intill kyr-

”Kyrkbyggar-släkten Rijf var de mest betydelsefulla kyrkbyggnaderna under sin tid.”

KYRKPRESSEN SKREV om Paula Mäkeläs forskning i december 2009. Läs artikeln på www.kyrkpressen.fi. BILD: KYRKPRESENS ARKIV NR.50/2009

Death metal för livet

MUSIK. Death metal gruppen Hilastherion i Vasa har efter några års paus börjar repa för sin första utlandsspelning. I mars ska de äntra scenen på en kristen metalfestival i Schweiz.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Det blir vår största spelning hittills, säger **Niclas Buss**. Arrangörerna för Elements of Rock-festivalen i Uster utanför Zürich tog kontakt med bandet då de hört bandets skiva. Hilastherion har gett ut två skivor *Taken from Darkness* 2007 och *Signs of the End* 2014.

– Bandet har legat på is en tid eftersom vi inte haft något mål och i stället haft andra musikaliska projekt på gång, säger Buss. Nu har vi tagit ny fart.

Festivalen i Uster pågår mellan den 18 och 20 mars. För Hilastherion är en timme reservereat fredagen den 18 mars.

– Vi har inte haft någon spelning sedan den senaste skivan, säger **William Rönn**. Vi har färdigt material och

kommer att spela en hel del från den nya skivan i Schweiz men också lite gammalt.

Tidigare har gruppen uppträtt bland annat på festivalerna Immortal Metal Fest i Nokia 2008 och på Maata näkyvissä i Åbo.

– Men så långt set som vi har i Schweiz har vi aldrig haft förr, säger Buss. Det är lite krävande för William och mig som growlar, men det ska nog gå eftersom vi kan turas om.

Growling är den speciella sångstil som är utmärkande för death metal och andra metal-genrer. När jag ber dem förklara growl funderar medlemmarna i Hilastherion en stund innan de kommer fram till ett gemensamt svar som tar avstamp hos gregorianska munkar.

– Det är en sorts lägre

vrål som saknar rena toner. Liksom i rapmusik finns det ingen melodi. Det påminner lite om grottmannens tal, säger de gemensamt.

Enligt Wikipedia är growl en form av strupsång. Man använder inte stämbanden och därför är stilen icke-tonande. Growl har förutom inom hårdrocken även en lång tradition inom jazz, blues, soul och traditionell folkmusik. **Louis Armstrong** räknas vara en growl-sångare.

Texten är viktig

Då sångaren growlar i death metal är det inte helt lätt för den oinvigde att uppfatta vad texten i sången handlar om. Det har Hilastherion löst genom att inkludera ett häfte med sångtexterna till sina skivor.

– Ett tränat öra som hört på death metal i många år

uppfattar texten, säger Buss.

Gruppen sätter stor vikt vid sångtexten. Då Buss och Rönn står för musiken anlitar Hilastherion bland andra pastor **Anders Olin** från Sionförsamlingen i Vasa och **Eddie de Witte** från USA som textförfattare.

– Vi vill ha vettiga texter i våra låtar, säger Rönn. Texten är viktigast och den handlar vanligtvis om hur Jesus kan förändra ditt liv. Till exempel i låten *Taken from Darkness* som delvis är Anders personliga historia.

En förvandling som Rönn fascinerar av är **Lauri Johansson**. Han var en av grundarna till det kriminella gänget Natural Born Killers men kom till tro i fängelset.

– Den typen av människor har inspirerat oss till låten *Story of John*.

Att alla inte uppfattar all sångtext stör heller inte Wil-

liam Rönn.

– Vi vill inte stämplas som superkristna, säger han.

Klassisk bakgrund

Förutom Buss och Rönn består Hilastherion av **Henrik Böckelman** på bas och sång, **Trygve Strömwall** på keyboard och **Jari Ketola** på trummor.

– Jag sjunger. Jag growlar inte, påpekar Böckelman.

Growlandet är en annan teknik.

– Kan man inte tekniken riskerar man att förstöra rösten, fortsätter han.

– Jag klarar inte av att growla utan att börja hosta, säger Strömwall.

Hilastherion beskriver sin musik som kristen melodisk death metal. Det innebär att den innehåller mera melodiska slingor än vanlig death metal.

– Vi har alla en klassisk musikskolning bakom oss, säger Böckelman. Det är klassisk gitarr, klassisk piano och jag har klassisk sång. Därför är också många av melodislingorna inspirerade av klassisk musik.

Men det är inte på grund av melodislingorna som Hi-

lasterion sticker ut mängden i death metal. Det är innehållet i texterna som sticker ut.

– Vanligtvis handlar texterna i death metal om döden och andra brutala saker. Men vi poängterar inte döden utan livet, säger Buss.

– Vårt varumärke är snygga och snabba melodislingor inspirerade av gammal klassisk musik och texter om hopp och ljus, säger William Rönn.

Även om det inte finns många kristna band inom death metal genren är Hilastherion inte ensamma. De räknar med flera andra kristna band, varav några även finns i Finland. Men inom genren melodisk death metal är de inte så många.

– Finland är ju känt för sina metal-band ute i världen.

Den finländska gruppen Children of Bodom är också en av bandets sekulära förebilder.

Förbundsarken

Hilastherion fick sin början 2003 då Rönn började skriva musik och bygga upp bandet. Buss anslöt sig 2004 medan övriga medlemmar kommit och gått. Strömwall är ny-

En bön för precis varje dag

ANDAKTSBOK. I helgen firar vi den kristna bokens söndag. Dagen till ära har KP sammanställt en lista med andlig litteratur som innehåller något för alla – kanske till och med en bok som kan förvandla ditt liv.

Mellan skymning och mörker (Libris)

I tidningens förra nummer ingick en intervju med **Peter Halldorf**, författaren till *Mellan skymning och mörker*. Den är inte en bok som är uppbyggd så att man kan läsa en bit varje dag, men den är perfekt andaktsläsning under fastan. Att vandra långsamt fram mot påsk med Halldorfs texter är ett innerligt sätt att göra resan fram till långfredagens sorg och påskdagens glädje. För mig var läsningen omvälvande.

■ SOFIA TORVALDS

Dagens Lösen 2016 (Fontana Media)

Det är först i år som jag hittat den klassiska lilla andaktsboken som för varje dag ger mig två bibelord och en tanke. Jag leker ännu med användningen. Ibland är orden stumma, men ofta faller de helt rätt.

Som när jag hade ångest över att så mycket är på tok i världen och att det lilla jag kan göra inte räcker till. *Dagens lösen* levererade först lite Gamla testamentet: "Förtrösta på Herren av hela ditt hjärta och lita inte till ditt eget förstånd.", och sedan lite Jesusord: "Bli kvar i mig så blir jag kvar i er." Phiuh. Hela lasset är inte mitt att bära, Gud tar hand om resten.

■ LIISA MENDELIN

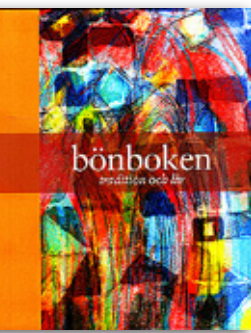
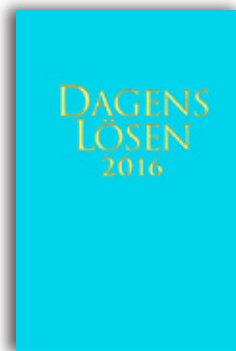
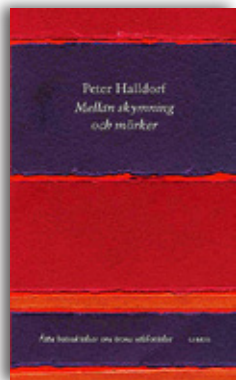
Vad vill du mig i dag? (Verbum)

Den svenska prästen **Camilla Lif** har skrivit en berättelse om varje söndags- eller helgdags bibeltext. Hon funderar över vad hon själv fäst sig vid i texten och bjuder ofta på oväntade upptäckter. Det här är en bra bok för den som suckar och somnar när det blir dags för bibelutläggningar. Kanske det fanns mycket mer att upptäcka? Den här boken kan man utan att tveka räkna över till någon som inte visste att hon skulle vilja läsa en andaktsbok.

■ SOFIA TORVALDS

Andaktsbok (ViBosa)

Den som är redo att satsa lite på sitt andaktsliv har säkert nytta av **Boris Salos** *Andaktsbok*. Han bjuder på en längre text för söndagen och en kortare för varje dag i veckan. Han uppmuntrar också läsaren att memorera ett bibelord per vecka. Den här andaktsboken går i dialog

med sin läsare, han bjuder på tolkning, uppmaningar, också lite motstånd.

■ SOFIA TORVALDS

En stilla glädje – Ord från Taizé för varje dag under året (Libris)

Har du svårt att komma igång med att läsa dagliga andakter ur en bok? Då kan andaktskalendern *En stilla glädje* göra det lite lättare att börja. I kalendern ingår bibelord, citat och små utmaningar och uppmunrande ord från Broder **Roger**, grundare av kommuniteten Taizé.

Texterna är korta, allt från en till några meningar. Jag låter kalendern stå framme på arbetsbordet bredvid datorn och vilar blicken i den mellan varven. *En stilla glädje* är en evighetskalender som man kan återkomma till under flera år.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

I dag är Guds dag (Libris)

Den här klassiska andaktsboken av **Wilfrid Stinissen** bjuder på ett ord för själen per dag. Det här är egentligen inte en personlig bok, men karmelitbroderns texter andas den djupa erfarenheten hos någon som satsat hela livet på Gud. Det här är en bok för den som vill allvar med sitt andaktsliv.

■ SOFIA TORVALDS

Den djupa glädjen (Libris)

En lista på andaktsböcker känns inte komplett utan något av **C.S. Lewis**. *Den djupa glädjen* är en bok som samlat 365 texter ur Lewis produktion. Du håller kanske inte alltid med honom, men han skriver så strålande att det gör det samma.

■ SOFIA TORVALDS

Bönboken tradition och liv (Verbum)

Om man som jag (tyvärr) inte är av den "jättebedjande" sorten, utan sådan som griper efter ord i stunder av smärta eller jubel, så rekommenderar jag *Bönboken tradition och liv*. Här finns böner för precis varje dag, vareviga högtid, alla tänkbara märkesdagar och situationer. För bön i fastetid finns en alldeles egen avdelning.

Det enda jag saknat var en bön för hundbegravning, men kanske är det onödigt att göra skillnad på folk och få när det kommer till döden. Samma himmel hoppas vi ändå på.

■ NINA ÖSTERHOLM

HILASTERION ÄR från vänster William Rönn, Trygve Strömwall, Henrik Böckelman, Niclas Buss och Jari Ketola som saknas på bilden.

komling i bandet och var inte med på skivinspelningarna. Han anslöt sig ifjol.

Namnet Hilasterion fann de i det grekiska ordlexikonet för Bibeln. Hilasterion är locket med keruberna på förbundsarken.

Nu planerar de hålla liv i gruppen efter festivalen i Schweiz. De har en annan förfrågan från en festival i Nederländerna i september.

– Vi åker om det ordnar sig med ekonomin, säger Rönn. Jag tror att det är Guds vilja att viska dit. Därför tror jag också att det ekonomiska ordnar sig.

Det finns också färdiga låtar för en ny skiva. När den kommer ut är ännu öppet.

– Den får mogna fram och ta den tid det tar, säger Strömwall.

– Vi har ingen brist på idéer. Vi har brist på tid, säger Rönn.

LYSSNA

- **Albumet Signs of the End** finns på Spotify.
- **Många av bandets låtar** hittas också som videon på Youtube.

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

KING TOURS

Kom med på oförglömlig Pilgrims- och Bibelstudieresa till Israel 11-20 April 2016 med biskop emeritus Erik Vikström.

Vi besöker Ceasarea vid havet, Haifa, Nasaret, Kafarnaum, Jerusalem och många andra ställen. I priset 1510€ ingår: halvpension, del i dubbelrum, inträden, transporter och svenskspråkig guide. Titta på fler resor såsom Georgien, Jordanien, osv. Dem kan du läsa om på www.kingtours.fi eller ring 0400 438854 (Stina Lindgård).

folkhälsan
kompetens – engagemang – omsorg

SEMESTERDAGAR för närståendevårdare och vårdtagare

16–20.5.2016 på badhotell Päiväkumpu i Karislojo

Är du närståendevårdare? Vårdar du eller har du omsorg om någon närstående? Vill ni åka på semester tillsammans?

Svenska semesterförbundet ordnar i samarbete med Folkhälsans förbund fyra dygns semester som är anpassad för både närståendevårdare och vårdtagare. Semestern gäller också er som inte får stöd för närståendevård från kommunen.

Vi erbjuder trevligt program och god mat i vacker omgivning.

Susanna Stenman, Svenska semesterförbundet, tfn 019 278 6876 besvarar frågor om ansökningsförfarandet. Sista ansökningsdag är 18.3.2016.

Information och ansökningsblankett finns på www.folkhalsan.fi/semesterstod.

Mera information ger också:

Folkhälsan i Nyland, Jonna Skand tfn 046 810 5037
Folkhälsan i Åboland, Eva Björkqvist tfn 040 516 5679
Folkhälsan i Österbotten, Pia Nabb tfn 050 542 8175

se också folkhalsan.fi

139€ / pers./2 dygn

Spasemester 2 dygn

- inkvartering i dubbelrum
- 2 x frukost
- 2 x lunch eller middag från buffébordet
- fri tillgång till spabadet och gymmet
- inträde till restaurangdansen
- ledd fritidsprogram må-fre

Gäller varje dag till 30.4.2016.

HÄRMÄ SPA

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

KRYSSET FEBRUARI

	KUNG Apr 25:13	HUGG- ORMS- HONA	NÄT- VARD- BAGAREN?	FINT	TANTER	GLOSA PADDEL	SAMMA SOM SAMMA	VERK- LIGEN	REFEK- TORIUM	
	→							AMERI- CIUM FODER- TORN		
			SPRÅK							
	→	ÖRT I DALARNA BADSTRÅN I RIG OCH JANLIRO					HASTIG GLICK TAVEL- GALLER!			
		SKÄKTA		NORDISK TÄVLING		KON- STAPEL SUND				
		LUNGIN- FLAMMA- TION					STINKA			
BMA 2016	↓	← AR- TUSENDE DEL AV JURA	← AR GYMNASI VRANG- ÖLD	JOBBAR VID HÖG- SKOLA	← RESER- VERA KARET			KAL	FÖRE VÅR TID AGGRES- SOR	
APDSTEL Mått 10:3					PUTSA ORDENT- LIGT	KÖ	BEDÖV- NING	BUSKE	HUVUD- STAD I MAROCKO LÖPA	NAGEL
NYRIK RYSS					INTE BAKOM				FÖRMÅR	TEATER- PÅS
			UNDER- HALLA TITAN		ENGELSK POJKNAMN HA FÖR ANSIKT			ADAMS HUSTRU	INSTRU- MENT	
TIDIGT KLOK ÅLDNING					AVSLUT- NING			RÅDS- FÖRSÄM- LING HERDEGUD		RIDDARE AV NORD STJÄRNE ORDEN
TENN VULKAN ERDIUM		BJÖRNBO AKTIE		RUNE PERSSON SNOK		IDROTT VÄR I SLAGSMÅN			PROFET IKUNG 17: SNATERI	JACKA
			SKÄRM MED IKONER					DOSA STYCK		KURDISKA ARBETAR- PARTIET
			ÖVER- TRÄFFA	LÄTEN BESTÄMD ARTIKEL				I VÄG	SÄLJA BILLIGT	FÖRSÄM KALLAS MARIA
LÄMNING ORDAL					BARN- TIDNING FORM AV VARA			EL PÅ BIL FRÅN ATEN		BÄRN- STEN
				BLIR KOPPAR- KÄLLET MED TIDEN?				PRÄST I SHILD I Sam 1:9		TIDE- VARV
DJUR I Mos 24:19		KREDIT			KLICHE			FASTE- MÅNAD		LÄTER NEMANDE

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

JANUARIKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Margaretha Vikström** i Vasa, **Eivor Kangasmäki** i Helsingby och **Benita och Pehr-Håkan Simell** i Karleby. Grattis!

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 8 mars 2016 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Februari-kryss". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....
.....
.....
.....

	BMA 2016	BRUTET ACERNO OCH 2A HÖR FÄRRE!	A	ITU	A	GLANS FULL	B	FÄRG- NYANS	ANG- GÄLLE INDIKER PLAGG	S	S	HÄN	EN METALL																									
	→	→	ÄR	→	VÄL	↓	↓	↓	↓	APEL																												
	MYCKET SVAGT HÄRSTÄR GÄTTOR		PP	STORA KATER	BANDI					RÄNARE	KARL	A																										
	↓		S	P	E	L	E	O	L	O	G	I	M	N																								
	JAG ÄLLEHVA OM HUR 1 ÖRN?		E	G	O					RIGGA		M	A	T																								
			O	L	G	A	VIND- STÖT			I	L	↓	L	A	N																							
KORDAN ↓	VÄSEN I FOLK- TRON	A	BILIDA TITAN	LOGA- RITH	T	DJUR SOM ÄR TYTT PÅ JÄNE SHABEL	T	A	P	I	R	K	A	P	T	E	N	V	E	R	L	I	G															
H	J	Ä	R	T	L	I	G	P	A	L	O	N	S	A	O	M	A	R	R	A	B	E	R	A	N	G	E	R	O	L	J	U						
ANK- UNGL		Ä	L	L	I	N	G	L	A	T	E	R	N	E	J	S	L	I	K	↓	K	R	A	N	L	I	G											
		Ä	R	V	A	F	A	R	A	O	N	I	O	K	O	R	T	K	A	R	T	O	T	E	K													
ÖNKTA NATRIUM		N	A	F	A	R	A	O	N	I	O	S	K	G	S	T	J	Ä	R	N	L	A																
VAR LURAR? Kol 4:14		V	D	A	T	O	R	M	U	S	L	I	N	C	O	L	I	N	A	B	E	R	A	D	I	O	S	U	K	T	A	H	A	M	R	A		
		L	Ä	K	A	R	E	S	A	R	E	P	A	R	A	T	S	F	R	A	K	T	S	A	T	S	S	K	A	R	E	R	A					
AR TÄMLIG LIGT?		G	A	N	S	K	A	L	T	M	A	R	K	I	B	R	A	I	A	R	O	D	B	A	T	F	R	I	D	↓	S	P	Ä	R	S	Ä	L	J
E.POK KVIKA		N	A	T	A	N	E	A	S	K	L	N	S	A	K	E	R	S	T	R	A	N	G	I	N	S	T	R	A	N	L	I	R	O	R			
		S	K	E	D	E	B	U	S	K	E	N	E	R	I	U	M	G	E	N	L	J	E	K	O	K	Y	L	D	E	I	S	A	D	E			
POJK- NAMN		O	L	E	S	O	D	O	M	S	I	F	F	R	A	Ä	T	T	A	K	E	N	N	I	S	U	G	A	N	D	A							

UR EVANGELIET

”Det är inte rätt att ta brödet från barnen och kasta det åt hundarna.”

Läs mera i Matt. 15:21–28

OM HELGEN

Lovpsalmen tar paus

Jesus kämpade mot mörkrets makter genom att bota sjuka och förlåta syndare. Denna kamp är förenad med bön och tro.

Under fastetidens inledande del betonas ångern, omvändelsen och kampen mot mörkrets makter. Ett uttryck för botgörelsen är att hallelujaversen i gudstjänsten byts ut mot en psalmstrof och att Gloria och lovpsalmen till Treenigheten tystnar i väntan på fastans slut och påskens festligheter.

RUNT KNUTEN

”Hopp i en tid av hopplöshet.”

Församlingsafton lördag kl 19 i Kristi-nestads församling-hem.

Värdeakademien - ett socialtiskt

forum hålls torsdag 21.4 kl 12-17

*Tema: *Sekularisering och radikaliserings*

* Program: Karin Creutz om hatretorik och etik, Carola Ekrem om kyrkliga och sekulära fester, Tage Kurtén om det postsekulära samhället, biskop Björn Vikström, Olav S. Melin medverkar.

* Välkommen till Värdeakademien! Arr. Stiftsgården Lärkkulla och Åbo Akademi.

Anmälan: www.larkkulla.net, info@larkkulla.net, tel. 019-2757200

INSIDAN

Ansvärg redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrbäck@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN INGEMAR JOHANSSON

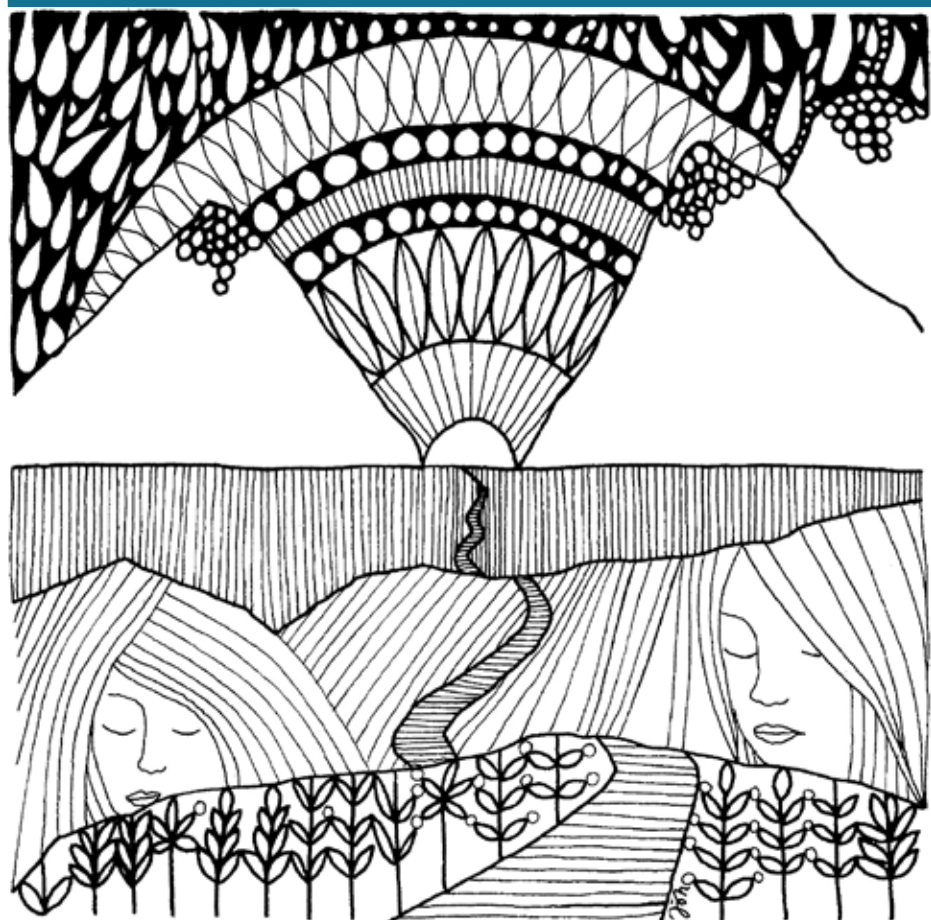

ILLUSTRATION: JOHANNA ÖST HÄGGBLOM

Inte kuvas!

JAG HAR många gånger tänkt att jag ska fasta. För mig har det mest handlat om att för en tid ändra matvanor – att leva enkelt och sparsamt och att få kroppen att njuta av enkelhetens lugn och ro. Men för det mesta har tankarna om en fasta före jul och påsk fylld av enkelhet och sparsamhet kommit på skam. Skälen till det är många. Det kan handla om matlagning och måltiden tillsammans med barnen, om sällskapslivets kaffestunder och middagar, att motion och idrott kräver energi och att den egna hälsan kan sätta stopp för ytterligare inskränkningar i näringsintaget. Fasteperioden kan ändå bli en tid för inspiration och kreativitet, en ”starter” för ett liv där korsarmarnas olika riktningar finns representerade; himlen, jorden och livet människor emellan.

Hur kan berättelsen om kvinnan som söker upp Jesus för att få hjälp med sin flicka som drabbats av en demon bli en ögonöppnare för våra tankar om livet?

Jag skulle vilja lyfta fram den envishet kvinnan visar i de hinder hon stöter på och det mod hon visar i mötet med Jesus när hon ber om hjälp för sin dotters räkning. Hon som drabbats av en demon. Kvinnan har ett bestämt mål i sikte när hon går över hemmets tröskel. Hon ska söka upp Jesus som hon har hört kan bota sjuka.

Lärjungarna sluter sig runt sin mästare för

att skydda honom mot sådana som likt kvinnan ropar och skriker om hjälp. Hon hör ju inte heller till deras egen kultur. Lärjungarna och Jesus rör sig i områden som ligger bortom de judiska. Kanske de just därför vill skydda sin mästare. Men hon låter sig inte hejdas av lärjungarnas osynliggörande nonchalans och avvisande hållning. Hon fortsätter att ropa. Till slut ger Jesus med sig och kvinnan bryter igenom lärjungarnas skyddsmur.

Jesus tilltalar henne förvisso, men på ett i mina öron förnedrande sätt. Hon blir visserligen sedd och tilltalad av Jesus, men han jämför henne också med hundarna som vistas utanför det respektabla sociala livet vid bordet. Kvinnan ger sig emellertid inte. Hon underkastar sig förnedringen men finner sig snabbt och ger svar på tal. Jesus har bjudit in henne till ett samtal och testat om hon är villig att komma med i samtalet. Hon svarar genom att vrida till hundliknelsen så att den passar in i hennes eget liv. Detta får Jesus att mjukna. Han tycks gilla språkliga armbrytningar. Mellan kvinnan och Jesus verkar personkemin fungera. Men hur ska man hitta evangeliet i en sådan här text?

Kanske man kan säga att Jesus, förutom den avvisande hållningen, uppmanar hennes envishet, mod och vilja att inte låta sig kuvas och att inte oreflekterat ta över någon annans berättelse om sitt liv, utan istället göra berättelsen till sin egen.

Ingemar Johansson är kyrkoherde i Hammarlands församling.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
2 Krön. 20:1–9

ANDRA LÄSNINGEN
1 Thess. 4:1–8

EVANGELIUM
Matt. 15:21–28

Andra söndagen i fastan.
Temat är ”Bön och tro”.

PSALMFÖRSLAG

412:1-2, 5, 344, 390, 191.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

FÄRGLÄGG

Illustrationen ovanför betraktelsen går att färglägga. Så här berättar illustrationen Johanna Öst Häggblom om arbetet med bilden:

”Här har jag utgått från en av psalmerna för dagen, psalm 338. Den har en vers som handlar om en gammal väg som leder upp mot höjder blå. Jag läste resten av texterna också. Jag ville få in människor eller något som visade på bön.”

VECKANS PERSON

INGEMAR JOHANSSON tycker om att springa, cykla, läsa, göra bibliodrama och att fundera på livets stora frågor och på varför det är viktigt att läsa Bibeln och böcker i allmänhet och att göra motionerandent roligt. Han gillar Bibelns Jona, berättelsen om vingårdsägaren som vände om och har just avslutat James Joyces Odysseus. Han har dessutom just lärt sig stå på händer.

Ingemar Johansson är kyrkoherde i Hammarlands församling och den som skriver betraktelse-texter i Kyrkpressen de närmaste fyra veckorna.

KALENDERN 19–25.2

DOMPROSTERIET

BORGÅ
SÖ 21.2 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN Stråhlman, Smeds, Helenelund, Marianne Kulpus gudstjänstgrupp, barnansvarig Kristina Kunttu, hjälpledare.

LAPTRÄSK
SÖ 21.2 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Anita Widell, Janne Simola

LILJENDAL
SÖ 21.2 kl. 12: Högmässa i kapellet, Anita Widell, Janne Simola
SÖ 21.2 kl. 14: Högmässa i Andreaskapellet, Anita Widell, Camilla Wiksten-Rönbacka

LOVISA
Gudstjänst: sö 21.2 kl 10 i kyrkan, af Hällström, Jokinen
Bisagruppen: må 22.2 kl 14:30 (OBS-tiden!) i Vesperhemmet, Matt 1-3
Pensionärsföreningen: ti 23.2 kl 13 i församlinggården

Morgonkaffe: to 25.2 kl 8:30 i
Gudstjänstkörens övning: to 25.2 kl 18 i kyrkan

PERNÄ
Café Mikael: fr. 19.2 kl. 10-11.30 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson, Maria Virtanen.
Högmässa: sö 21.2 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.
Gemensamt Ansvar pyssel: må 22.2 kl. 9-12 i prästgården för barn och deras föräldrar, café, Valentina Strand, Johanna Österholm.
Sarfalö pensionärskrets: to 25.2 kl. 12.00 i Bygårdens.

SIBBO
Sibbo kyrka: Sö 21.2 kl. 12 Mässa. Camilla Ekholm, Lauri Palin, Mauriz Brunell, kyrkokören, gudstjänstgruppen.
Diakonisyföreningen: Må 22.2 kl. 15 hos Barbro Hindsberg (Gesterbyv. 208)
Unga Vuxna: Må 22.2 kl. 19, Manna. Milja Westerlund
Kakaoklubben: Fre 26.2 kl. 9.30, Kyrkoby Försml.hem. Westerlund
www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 19.2
kl. 10-11.30: Knatterytmik i Hörnan, Höbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Wiklund.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Höbergsgården, Höbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.

SÖ 21.2
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Westerlund, Enlund. Kyrkkaffe.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Westerlund, Enlund, Henricson. Roströsten. Kyrkkaffe.

Må 22.2
kl. 10-11.30: Babyrytmik i Hörnan, Höbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.

kl. 11-12: Cellverksamhet ”Guds närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.

kl. 16-20: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Höbergsgatan 10 D, 2 vån. Romberg.

kl. 17.45-20: Samtalsgruppen Bibel, tro och tvivel i Hörnan, Höbergsgatan 10, gatunivån. Kisa Korkman (kisa.korkman@gmail.com), Frände.

Ti 23.2
kl. 11-12: Stolgymnastik för daglediga. Höbergsgatan 10 E, 2 våningen. Wiklund.

kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Maria Tuokko.

kl. 18: Korsvägen i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Almqvist.

On 24.2
kl. 14-15.30: Diakoniträffen i S:t Jacobs församlingssal. Salenius.

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Westerlund, Almqvist.

To 25.2
kl. 10-11.30: Musiklek för 0-3 åringar i S:t Jacob. Wiklund.
kl. 18: Bibelmeditation i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3

Lö 20.2 kl. 10-11.45: Matteus. SALT. Dagens tema: Jesus helar och förlåter, självavdäns nyckel, Gunilla Riska. Matteus.SALT är ett forum för dig som längtar efter mera och djupare insikt i den kristna tron. Vi vill erbjuda ett lättillgängligt och fritt tillfälle med utrymme för frågor och diskussion. Matteus.SALT är inte bara prat, utan även mat. Varje tillfälle börjar med en utsökt brunch. Brunch 5 €.

SÖ 21.2 kl. 12: högmässa, Helena Rönberg, Anders Forsman. Kyrkkaffe.

Ti 23.2 kl. 18.30-20.30: kyrkokören övar i Matteussalen, Mimi Sundroos.

On 24.2 kl. 15.15-16.15: Roströsten (1 vån), Mimi Sundroos. Obs ny tid och plats.

To 25.2 kl. 11-12.30: Folkhälsans sällskapsgrupp – en mötesplats för seniorer i Östra centrum. Vi samlas, utbyter tankar och erfarenheter och diskuterar kring ett tema. Gruppen leds av Karola Forstén.

DEGERÖ KYRKA Rävsvägen 13

SÖ 21.2 kl. 10: högmässa, Helena Rönberg, Anders Forsman. Kyrkkaffe.

PETRUS
www.petrusforsamling.net

Fr 19.2

• kl. 10 Musiklek: Haga prästgårdsv. 2. Musiklekstund för 0-4

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 19.2 Lennart Koskinen, Visby (re-
pris från 12.3.2001) LÖ 20.2 8.53 Fa-
miljeandakt. Lars Collmar läser ur
sin bok *Helga Hund i Egypten* (re-
pris från 17.12.2005) MÅ 22.2 Rea An-
ner, Helsingfors TI 23.2 Anette Ny-
man, Pedersöre ONS 24.2 Kaj-Mikael
Wredlund, Karis TO 25.2 Monika Win-
berg-Nikkola, Nådendal.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 19.2 Psaltarens poesi. Upplä-
sare: Karin Erlandsson (repris från
17.9.2003) LÖ 20.2 17.58 Ett ord inför
helgen, Ekenäs kyrka. SÖ 21.2 Mar-
gareta Puiras, Ekenäs MÅ 22.2 Leif-
Göte Björklund, Borgå TI 23.2 Kristi-
na Fernström, Helsingfors ONS 24.2
Gösta Söderström, Esbo TO 25.2 Rolf
Steffansson, Borgå.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

SÖ 21.2 Gudstjänst med Ekenäs me-
todistförsamling. Predikant och mö-
tesledare: Fredrik Wegelius. Pianist:
Olav Söderström. Sång: Iselin Ny-
lund och Linda Bergman. Textläsare:
Tryggve Forsbäck. Vittnesbörd: Kaj
Dannbom.

VEGA

KLIMATAVTRYCK KONSUMTION

Klimatfasta för företag

Årets ekofasta pågår 10.2–27.3 och fokuserar på att minska klimatpåverkan från mat och kläder. Företag och organisationer kan också delta i ekofastan till exempel genom att köpa ekologisk mjölk till möteskaffet, ordna en klädbyttardag på jobbet eller välja ett vegetariskt lunchalternativ åtminstone en gång i veckan.

Mer inspiration och information finns på www.ekofasta.fi.

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

VÄSTÄBOLAND

Pargas församling: SÖ 21.2. kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Taulio.

On 24.2. kl 18: Veckomässa med taizé-sånger i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling: SÖ 21.2. kl 18: Kvällsyrka med nattvard i församlingshemmet, Granström, Taulio, Granström.

Korpo kapellförsamling: LÖ 20.2. kl 18: Completorium i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling: SÖ 21.2. kl 11: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund.

Iniö kapellförsamling: Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

ÅBO
SÖ 21.2. kl. 12 Högmässa, Domkyrkan. Fredrik Portin (pred), Lidén (lit), Forsman, Barnhörna. Kyrkkaffe.

MÅ 22.2. kl. 14 Missionskretsen, Aurelia. ONS 24.2. kl. 13 Café Orchidé med feststämning, Aurelia.

kl. 18 Veckomässa, Aurelia. Björkgren, Danielsson.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
Andra söndagen i fastan: Gudstjänst kl 12

Mårten Andersson, Jan Tengström

JOMALA
Sön 21.2 kl. 18: Förbönmässa

Mån 22.2 kl. 19: Läsmöte

22-26.2 kl. 9-15.30: Sportlovskul

MARIEHAMN
21.02 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, J-E K, G K.

Finsk gudstjänst: kl. 14 i S:t Mårtens, Sirkka Liisa Enqvist, G K.

25.02 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, J-E K, G K.

Sopplunch: kl. 11.30 i församlingshemmet. Pris 7€.

Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 21.2 kl. 11.00: Högmässa i Sunds församlingshem. Juanita Fagerholm-Urch, Benita Muukkonen.

<http://sund-var doforsamling.fi/>

åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Ann-Louise Nyholm.

SÖ 21.2
kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegest. 6. Thyllin. Ahlberg. Kyrkkaffe.

kl. 10 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe.

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12 A. Barnkyrka.

Mån 22.2
kl. 18 Bibelträff: Måns kyrka, Skogsbäcksv. 15. Vi studerar Up-penbarelsboken. Kaffeservering. Sandell.

TI 23.2
kl. 10 Musiklek: Malms kyrka, Kommunalv. 1. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Rebecka Björk.

TO 25.2
kl. 9.45 Musiklek: Munkshöj-dens församlingshem, Raumov. 3. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Rebecka Björk.

kl. 10-12 Öppet hus och diakoni: Café Torpet, Köpingsv. 48. Utdelning av donerat bröd, möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.

Övrigt
LÖ 5.3 kl. 10.30 Kvinnobrunch: Viks kyrka, Agronomg. 5. Christa Katter talar om Guds Omsorg. Anmälan till Petrus kansli 09-2340 7100 senast 2 mars. Varmt välkommen!

Föräldrakursen - investera i det mest värdefulla du har!: Välkommen på fem onsdagskvällar med mat, föredrag och samtal på Vespervägen 12 A. Barnpassning i Skattkammaren. För er med barn under 10 år. Start 2.3 kl. 17-19. Mer info och anmälan på <http://www.petrusforsamling.net>

Världsböndagen 2016: firas fredagen den 4 mars. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Kuba och har temat "Ta emot barnen - Ta emot mig". I Helsingfors firas Världsböndagen med en ekumenisk gudstjänst i Baptistkyrkan Betel, Skillnadsgatan 1, fredagen den 4 mars kl.19.

Kyrkomusikfestivalen Klang i kyrkan: firar 20 års jubileum 11-20.3.2016. Temat är Ljus och mörker.

Rekreationsdagar för närståendevårdare: 25-28.4.2016 (måndtorsd) på Kaisankoti badhotell i Esbo i samarbete med Folkhälsan. Anmälningar till diakonissan Kristina Jansson-Saarela tfn. 09-23402540 eller per e-post kristina.jansson-saarela@evl.fi eller Jonna Skand Folkhälsan tfn. 046-8105037.

KAMPENS KAPELL:
är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 21.2. um 11 Uhr: Gottesdienst (Panzig/Schmidt)

OLAUS PETRI
LÖ 20.2: kl. 18 Helgsmålsbön - Musikandakt. Iina Katila, orgel. 2:a söndagen i fastan 21.2: kl. 11 Högmässa. Byfält, Punt.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässor sö 21.2:
Esbo domkyrka kl. 12.15. Jäntti, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.

Karabacka kapell kl. 10. von Martens, Wikman. Kyrkkaffe. Hagalunds kyrka kl. 12. Rönnberg, Kronlund. Kyrklunch för Gemensamt Ansvar. Försäljning av GA-produkter.

Braskväll för kvinnor: Mataskärs lägercentrum, internatet, to 18.2 kl. 18.30, Ahlbeck. Kvällens gäst Heidi Salonen talar om "Snällhet som begränsar". Kvällste.

KYRKSLÄTT
Effa för åk 3-4: fre kl. 13.15-16 på Lyan. 19.2 Vinterutelekar.

Högmässa: sö 21.2 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Loven, Joki.

Sång och bön: må 22.2 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

Måndagsgruppen: måndagar kl. 10-13 på församlingshemmet.

Tisdagsgruppen: tisdagar kl. 10-13.30 i Prästängan.

Kyrkoherdeämbetet. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
SÖ 21.2: Högmässa kl 11 i SvH, Antero Eskolin, Paula Sirén

SÖ 21.2: Konsert "Mästarens bud

Fasteserien - diskussionskväll kring bön och tro: Förrättningska-pellet vid Esbo domkyrka, on 24.2 kl. 17, Heikkinen, von Martens.

Samtalsgruppen Tro och Liv: Hagalunds kyrka to 25.2 kl. 18.30-20, Rönnberg. Vilka är grunderna för vår kristna tro? Så enkelt som möjligt!

GA-insamlingen: Esbo svenska församlings insamlare på plats i Iso Omena lö 20.2 kl. 10.45-14.30.

Sportlovsfilmkväll för ungdomar: Sode, Sököv. 14, on 24.2 kl. 14-20.

Kretsar för seniorer & daglediga kl. 13-15: Karabacka kapell to 25.2.

Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10-12. Diakoniarbetare på plats, man kan komma in i olika ärenden, beställa längre tid till själavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.

Församlingslunch: Olars kyrka, svenska sidan, varje ti kl. 12-14. Pris 5 €.

Handarbetsgruppen: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varje ti kl. kl. 16-19.

Mer info om församlingen: www.esboforsamlingar.fi

GRANKULLA
To 18.2 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

SÖ 21.2 kl. 12 Högmässa: Ca-rola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

MÅ 22.2 kl. 18 Ungdomskväll: i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh.

TI 23.2 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo.

KI. 9.30- 11 Diakonimottagning: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.

KI. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 24.2 kl. 13.30 Kyrkosyfoören-ingen: i övre brasrummet.

RETREAT 4-6.3.2016 på Snoan i Lappvik: Välkommen på retreat till Snoan i Lappvik, Hangö. Retreatledare L-H Höglund.

Anmälningar senast 19.2 till kyrkoherdeämbetet, tfn (09) 512 3722.

HALVDAGS UTFÄRD TILL KULTUR-CENTRET SOFIA 9 MARS 2016: Kom med och bekanta dig med den ortodoxa tron och Kulturcentret Sofia i Nordsjö.

I programmet ingår guidad rundtur, konstutställning och bönestund i Sofias kapell samt en diskussions- och frågestund om den ortodoxa tron. Start kl. 9.15 från Varubodens parkering, och vi är tillbaka senast kl.13.30.

Deltagaravgift 10 €, inkl. lunch. Anmälningar till kyrkoherdeämbetet tfn.09-512 3722, senast 1.3.

KYRKSLÄTT
Effa för åk 3-4: fre kl. 13.15-16 på Lyan. 19.2 Vinterutelekar.

Högmässa: sö 21.2 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Loven, Joki.

Sång och bön: må 22.2 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

Måndagsgruppen: måndagar kl. 10-13 på församlingshemmet.

Tisdagsgruppen: tisdagar kl. 10-13.30 i Prästängan.

Kyrkoherdeämbetet. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
SÖ 21.2: Högmässa kl 11 i SvH, Antero Eskolin, Paula Sirén

SÖ 21.2: Konsert "Mästarens bud

LEDIG TJÄNST

Vill du bli ordinarie ungdomsarbetsledare

i Esbo svenska församling? Arbetet börjar 25.4.2016 eller enligt överenskommelse. Ansökningstiden förlängs till 24.2.2016 kl. 15. Tidigare ansökningar beaktas. Adress: Esbo svenska församling, PB 202, 02771 Esbo. Annonsen i sin helhet: www.esboforsamlingar.fi/jobb

KYRKAN I ESBO⁺
Esbo svenska församling

INPRICKAT

JAG PRIORITERAR GUDSTJÄNSTEN så ofta jag bara kan. Det är så skönt att få komma dit och lägga bort det som varit. Man får lämna av sig allt i syndabekännelsen. Sedan sitter vi tillsammans och får ta emot tilltalet. Vi säger inte så mycket, men det är ändå en gemenskap. Gudstjänsten ger kraft för veckan som kommer.

Ju mera jag går i gudstjänsten, desto mera växer jag in i den. Nya saker öppnar sig och jag ser Guds tilltal på olika sätt.

Maria Vidjeskog, Terjärv församling

På "Inprickat" delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

KÖRSÅNG GOSPEL

Gospelhelg i Karleby 12-13.3

I mitten på mars blir det gospelhelg i Karleby. Gäst-dirigent är **Ray Sidney** från USA (bilden) och för den lokala anknytningen står **Anna-Pia** och **Mikael Svarvar**. Under lördag och söndag inövas ett antal låtar som

uppförs på konserten på söndag kväll i Stadskyrkan. Priset för helgen är 30€. Anmälan senast 28.2 till per.stenberg@evl.fi. Helgen arrangeras av Karleby svenska församling och Förbundet Kyrkans Ungdom med stöd av Svenska Kulturfonden. Mera information: www.kyrkansungdom.nu

MEDITATION SÅNG

Ljuden – broar till tystnaden

Varannan måndag klockan 19-20 kan man delta i meditativt sång i Tornkyrkan i Jomala. Alla är välkomna med – både den som vill delta i sången och den som vill sitta tyst.

Henrika Lax är sångledare och varannan måndag sjunger deltagarna gamla modala ljudmeditationer och gregorianska sånger från urkyrkans tid. Ljuden vårdar röst, kropp och själ och leder in i stillhet och tystnad.

NÄRPES PROSTERI

KÖRSNÄS
To 18.2 18.00: Projektören övar i Församlingshemmet.
Fr 19.2 18.30: Fredagscafé i Församlingshemmet. Gäst: Annica Riddar. Försäljning av produkter för Nordkorea-projektet.
Lö 20.2 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Sö 21.2 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Predikant: Kaj Fagerholm.
Sö 21.2 13.30: Andaktsstund i Bukettens matsal, pred. Yngve Svenfelt, Kaj Fagerholm och khden.
Sö 21.2 15.00: Andaktsstund i Andelsbankens klubblokal, Harrström, pred. Yngve Svenfelt, Kaj Fagerholm och khden.
Sö 21.2 18.00: Konsert med Solf Stråkorkester i Kyrkan. Solister: Elisabeth Nedergård, klarinett och Helena Bexar, sång. Andakt. Fritt inträde.
Må 22.2 13.00: Korsbäck missionssyfoörening i Byagården.
Ti 23.2 13.00: Taklax missionssyfoörening i Böhöuset.
Ti 23.2 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
To 25.2 13.00: Molpe missionssyfoörening i Bykyrkan.
To 25.2 18.00: Projektören och 19.00 Kyrkokören i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskaforsamling.fi
Församlingafton: lö 20.2 kl 19 i K-stads förs.hem. "Hopp i en tid av hopplöshet" – Martin Sandberg berättar i ord och bild om den kristna satellit-tv-kanalen SAT-7:s arbete i Mellanöstern och Nordafrika.
Gudstjänst: sö 21.2 kl 10 i L.fjärd, Per Svenfelt, Norrback, Martikainen
Högmässa: sö 21.2 kl 18 i Sideby, Per Svenfelt, Lassus, Martikainen
Bibelsamtal: sö 21.2 kl 18 i L.fjärd's förs.hem, Vikfors
Internationell afton: fre 26.2 kl 18 i Sideby kyrka, Norrback m.fl.
Bibelstudium med Erik Vikström: sö 6.3 kl 14 i Sideby. För matservering anmäلت till kansliet senast 1.3. Tel. 06-2211073.

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 20.2 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, S:ta Marian kuoro, S.Lindén orgel.
Sö 21.2 kl 12: Gudstjänst Ingvesgård, S.Lindén, Laudate.
Sö 21.2 kl 18: Internationell samling i Luthergården, Ingvesgård. Sångprogram.
Må 22.2 kl 13: Symböte i Luthergården.
Ti 23.2 kl 18.30: Suomenkielinen opastus kirkossa. Tilaisuus avoinna kaikille. Järj. Närpiön opaskerho ja Närpiön seurakunta.
Övermark
Sö 21.2 kl 14: Byagudstjänst med nattvard i Frönäs bönehus, Jakobsson, Wikstedt.
Pörtom
To 18.2 kl 13: Samling för pensionärer o daglediga i förs.hemmet, gäst Jan-Erik Widjeskog. Lotteri för Varbla.
Sö 21.2 kl 10: Högmässa Jakobsson, Wikstedt.
Sö 21.2 kl 11.30: KU:s årsmöte i förs.hemmet.
Ti 23.2 kl 18: Obs datum! Finskagruppen i förs.hemmet, Sundqvist.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Sö kl 14: Högmässa, Björklund, Erica Nygård. Tema: "Bön och tro".
Må kl 10: Familjeklubben i församlingshemmet.
Må kl 13: Minior i församlingshemmet.
Må kl 15: Junior i församlingshemmet.
Ti kl 13: Missionssyfoöreningen i församlingshemmet.
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.
Församlingspastor Cay-Håkan Englund har semester 15-25.2. Vikarie är kyrkoherde Mats Björklund.

KORSHOLM
Högmässa: 21.2 kl 10 i kyrkan Kuni och Nordqvist-Källström.
Öppna dagklubben, UTE DAG: 19.2 kl 9:30, samling vid Niklasvägen 3.
Barockmusik: med Adelcrantz Block-flöjtsensemble 21.2 kl 19 i kyrkan.

KVEVLAX
Andakt på Funisgården: to kl 13.30, Lundström, Andrén.
Tonårscafé: lö kl 19 i ds.
Gudstjänst: sö kl 10, Lundström, Andrén.
Matutdelning: må kl 10 i ds.

Bön för bygden: må kl 19 i Krubban. Karakaffe: to 25.2 kl 9.15 i ds.

MALAX
Högmässa: sö 21.2 kl 10 i KH. Kyrkkaffe. Finsk gudstjänst: sö 21.2 kl 12 i KH. Kyrkkaffe från kl 11.
Finsk bibel- och bönegrupp: ti 23.2 kl 18 i Prästgården.
"Tro i vardagen": för pensionärer, on 24.2 kl 12-13.30 i KH. Sång, diskussion och kaffe. Brunell.
Bibel- och bönegrupp: on 24.2 kl 17.30 i Prästgården.
Diskussionsgruppen Amici: on 24.2 kl 19 i KH. Vi diskuterar aktuellt och gammalt inom psykologi, filosofi, teologi.

PETALAX
Högmässa: 21.2 kl 11, Björklund, Nygård
Andakter: 25.2 kl 13 Solbo, kl 14 pensionärshemmet
Fredagsamling: 26.2 kl 13 församlingshemmet, servering, taxi

REPLIT
Gudstjänst: Replot sö kl. 10. Lindblom, Sten.
Högmässa: Björkö sö kl. 12.30. Lindblom, Sten.

SOLF
Kyrklördag med Lars-Johan Sandvik: Lö kl. 16 "Sund kristen tro" i förs.hemmet
Lö kl. 19 Psalmaföreläsning i kyrkan.
Högmässa: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Olof Jern, Heidi Lång.
Söndagsskola: sö kl. 10.

VASA
TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl 13 Östman Rolandsson, Hänninen, Andersson.
Morgonbön: to 25.2 kl 9 Hänninen, Mikael Heikius.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm Nord.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Stilla mässa: sö kl 18 Östman Rolandsson.
SUNDOM KYRKA
Ungmässa: sö kl 18 Mäkelä, Lindblom, Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
Fr 19.2 kl 13.30: Andakt i Esselunden, Granlund.

-kl 14.15: Andakt i Essehemmet, Granlund.
-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, gäst Kristian Nyman.
Lö 20.2 kl 19: Parafon för anmälda i församlingshemmet.
Sö 21.2 kl 10: Högmässa i kyrkan, Sandström, S-O Ray. Textläsare: Kerstin Forsblom, dörrvärdar: konfirmandgrupp 13.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus, servering.
-kl 18: Kvällsmöte för alla åldrar i församlingshemmet, Ralf Salo. Söndagsskola för barnen, servering.
Ti 23.2 kl 19: Kyrkans ungdom i Esse, årsmöte i Fyren. Andakt Monica Cederberg, servering.
On 24.2 kl 12: Lunch för daglediga i församlingshemmet, gäster Eva Björk och Jan-Erik Nyholm. Anmälan senast 19.2 till 0403100458.
To 25.2 kl 10-12: Pulkadag i Lappfors för föräldra-barngrupperna. Ta egen grillkorv med!
Fr 26.2 - Ti 1.3: Skriftskolläger på Pörkenäs.

JAKOBSTAD
Lö 19: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Per-Erik Häggman.
Sö 10.30: Söndagsskola med små och stora i FC. Gemensam lunch.
12: Högmässa i kyrkan, Salo, Turpeinen, Jan-Erik Nyholm, Jakobstads damkör, dir. Ann-Christin Storränk.
14: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Per-Erik Häggman, Kurt Hellstrand.
17: Fokus i FC. "Vår identitet i Kristus", Gudrun Enkvist. Barnfokus.
18: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Per-Erik Häggman.
Ti 13: Tisdagssamling på Station I, Krokfors.

KRONOBY
Korsdrag: Lö 20.2 kl 19.00 i fh. Ventin tema "Israel"
Högmässa: Sö 21.2 kl 10.00, Ventin, Ellfolk-Lasén, kören Adorate dir. Nils-Oscar Frantz, Söderpårs läslag. Kyrkkaffe
Läsmöte Slotte-Bäck-Storå läslag: sö 21.2 kl 13.00 i fh, lilla salen, värdar Karin och Sven-Olof Rudnäs
Läsmöte Torgare-Spikas-Harabacka läslag: sö 21.2 kl 15.00 hos Helena och Ingemar Andtbacka
Anhörigträff: on 24.2 kl 13.00 i fh, lilla salen, Folkhälsan, Monica Bergdal

LARSMO
To 18.2 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden, Sjöblom, Nina Enkvist.
Lö 20.2 kl. 19 Sångstund: i kyrkan, andakt Matias Gädda, servering. Arr: Bosund bönehusförening.
- kl. 21.30 Gemensam ungdomssamling: med Bosund bönehusförening i församlingshemmet, Matias Gädda, Heidi Tyni m.fl.
Sö 21.2 kl. 10 Gudstjänst: Lassila, Enkvist, sång Anna-Lena Anderssen. Kyrkvård: Kackur, Sämskar.
Må 22.2 kl. 18.30 Kvinnocafé: i församlingshemmet.
To 25.2 kl. 11-13 Sopplunch: i Holm bönehus
- kl. 19 Karasamling: vid Inremissionshemmet

NEDERVETIL
K-möte: lö 20.2 kl. 19.00 i fh, Albert Häggblom och Kyrkokören. Barnprogram i 4G stil
Frukost: sö 21.2 kl. 9.00-10.00 i fh.
Högmässa: sö 21.2 kl. 10.00 i kyrkan, Häggblom, Store och blåsorkestern.
Årsmöte: sö efter högmässa för Kyrkans Ungdom i Nedervetil, stadgeenliga ärenden.
Missionsbasaren inbringade 1432 €. Tack till alla medverkande!

NYKARLEBY
NYKARLEBY
Sö kl 10 Högmässa: Östman, Ringwall
Må kl 18 Kenyamission: fh, sångaföreläsning, Juhani Martikainen
-kl 19.30 Forsby missionskrets: byagården
On kl 14 Eftermiddagsträff: Kovjoki bönehus, Stig Östdahl
MUNSALA

Sö kl 10 Högmässa: Sundstén, David Hellman
-kl 18.30 Lovsång o förbön: fh, Ingmar Rönn
Ti kl 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Kaj Nylund
JEPPÖ
Sö kl 18 Kvällsmässa: kyrkan, Östman, Lönnqvist, ungdomarna
Ti kl 18 Bibelsits: fh
On kl 18.30 Läsmöte: hos Marlene o Per-Erik Lindgren, Nylandsv. 84, östra mellersta läslaget
To kl 18.30 Läsmöte: hos Solveig o Stig Grönlund, Östra Jeppov. 379, östra nedre läslaget

PEDERSÖRE
Andakt:
- Fr 14 i Pedersheim, Esse församling
- Må 13.30 i Flyngårdet, Emet
- To 25.2 kl. 17.30 i Pedersheim, Källby fridsförening
Ungdomskväll: Fr 20 i Lyjo, Purmo, lovsångsmässa (Ingen samling i Bennäs!)
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Hilikka Nygård, dörrvärdar Lepplax, Kyrkkaffe efteråt i Pelargängen
Årsmöte: Sö 11.30, KU-kretsen i Pedersöre, Kyrkostrands församlingshem
Sammankomst: Sö 15 i Flyngängens bönehus, Torvald Hjulfors, tolkning
Minigudstjänst: Sö 18 i kyrkan, för barn och familjer, dagklubbarna, A. Snellman, Erikson, Sandstedt-Granvik, efteråt saft och kaffe i Pelargängen
Symöten:
- Må 13 i Forsby bykyrka
- Ti 13 i Källby bönehus, Forsby symöte på besök

PURMO
Fr 19.2 kl 19: Lovsångs- och förbönskväll i Kyrkhemmet.
Lö 20.2 kl 10-14: Skriftskola i Kyrkhemmet.
Sö 21.2 kl 10: Högmässa i Kyrkhemmet, Portin, Johansson.
On 24.2 kl 19.30: Israelkväll i Ävist bykyrka, Jan-Erik Sandström.
To 25.2 kl 19: Mariamoment i Kyrkhemmet.
Lö 12.3 kl 19: Parafon i Kyrkhemmet. Gäster: Majvor och Sture Nyholm, Rebecca Ekman.

TERJÄRV
Läsmöte: med Kolam läslag to 18.2 kl 19 hos Jessica och Tommy Flöjt.
Öppet hus: för ungdomar fr 19.2 kl 19 vid slöjdskolan.
Skriftskola: lö 20.2 kl 9 - 10.30, gamla Terinits fastighet.
Familjemässa: i församlingssalen sö 21.2 kl 11, Niklas Wallis, kantorn, barnkören.
Lätt lunch till förmån för församlingshemsfonden.
Slefs årsmöte: i Småbönders skola sö 21.2 kl 19, Albert Häggblom medv.
Karasamling: i församlingssalen må 22.2 kl 19, Håkan Häggblom medv.
Missionscafé Terjärv: med hemlig gäst i församlingssalen ti 23.2 kl 13.
Klubb: vid slöjdskolan on 24.2 kl 18.
Finsk bibel- och samtalsgrupp: on 24.2 kl 18, Småbönders skola (Joh 8), Anne-Maria Hästbacka.
Terjärv pensionärs årsmöte: to 25.2 kl 14, församlingssalen (gamla Terinit).
Läsmöte: med Granö läslag hos Karin och Sten Stenström to 25.2 kl 19.

ÅBO SVENSKA TEATER PRESENTERAR

STORMSKÄRS MAJA
WWW.STORMSKARSMAJA.FI

VÅREN 2016 5.3-30.4

BOKA DIN BILJETT NU

ÅBO SVENSKA TEATER 02-277 7377

OSCAR OCH DEN ROSA TANTEN
VASALLEN & TURNÉ
PREMIÄR: 18.2.2016

Oscar och den rosa tanten är ett ömsint möte mellan 10-åringen Oscar och sjukhusvolontären, f.d. brottaren Mamma-Rose, med Carola Sarén i alla roller.

FR 4.3 KL 19 NORRNÄS UF
FR 11.3 KL 19 JAKOBSTAD, SVENSKA GÅRDEN
LÖ 12.3 KL 19 YTTERMARK UF
LÖ 2.4 KL 19 SOLSTRAND, LARSMO
LÖ 9.4 KL 19 BRAHEGÅRDEN, KRISTINESTAD
FR 22.4 KL 19 PURMOGÅRDEN

ACTS OF GOODNESS
STUDIO SCENEN
28.1-2.4

TURNÉ
To 7.4-8.4 kl 19 Scala, Nykarleby
on 13.4 kl 19 Mitt i stan, Närpes
Fr 22.4 kl 19 Karleby Stadsteater
On 27.4 kl 19 Schaumansalen, Campus Allegro

ACTS OF GOODNESS ÄR EN PJÄS OM GODHET. VI FÅR TA DEL AV 12 OLIKA BERÄTTELSE PÅ TEMAT GODHET. VAD ÄR GODHET FÖR DIG?

WASA TEATERS BILJETTKASSA
Sandögatan 7, 06-3209330
öppen må-lö kl 12-14.30 & 15-17
WWW.NETTICKET.FI
WWW.WASATEATER.FI

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Äldre par önskar hyra möblerad en- eller tvårummare i Helsingfors med omnejd. April-juni. Tel. 0400-281149.

Rökfri barnträdgårdsläroare söker lägenhet med 1-2rum i Kampen/Framre tölö min. 30m2 max hyra 800€ tel 0405763794

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 050 5903780 må-to 9-12.

Ljus lägenhet på 2 r och kv (45 m²) i centrala Åbo kan hyras genast. Tel. 044 500 3071

Fin utsiktslägenhet med centralt läge på Sirkkalagatan 7 i Åbo. 2r+k=52,5m2 + glasad balkong. Genast ledig. Förfr. 0400 720097

TILL SALU

Höghuslägenhet (91 kvm) i Åbo, Pyrkivägrändan, ca 1 km från Salutorget och Åbo Akademi. Bostaden har 3-4 rum och ett stort kök, badrum+bastu, 2 WC, inglasad balkong. Pris 280.000€. Därutöver möjlighet att köpa ett varmt garage i samma hus. Ring 040-7371012 efter kl 17.

ÖNSKAS KÖPA

Köpes tomt/sommarstuga Ekenäs skärgård. 040-7022838/Affe

DIVERSE

Finns det jobb för mej? Ungdomlig 50+ man som flyttat från Sverige / bor i Esbo. Jobbat många år i ett internationellt företag med olika uppgifter. Jobbat som arbetsledare, kundsupport, inköp, och övriga arbetsuppgifter på ett lager. Problemet är att jag inte kan finska ännu, mitt modersmål är svenska klarar mej även på engelska. Är pålitlig, punktlig och social. Behöver nå mej? leffe_st@hotmail.com 0400421290

INKAST THOMAS ROSENBERG

Fortsatt dödläge?

SÅ HAR jag då gjort min plikt och avgett min röst i kyrkvalet. Man kan ju inte med bästa vilja påstå att valet omgavs av någon större dramatik – ja, ens att det nådde över nyhetströsklarna.

Ändå är valet långtifrån betydelsefullt eftersom ledamöterna utövar den högsta beslutandemakten, åtminstone i princip, i rikskyrkan respektive stiftet, det vill säga kyrkomötet och stiftsfullmäktige. Det senare en ny konstruktion som fortfarande söker sin plats inom stiftsorganisationen, det förra ett tungt organ som två gånger årligen sammankommer i Åbo för att fatta de stora linjebesluten.

Kyrkpressen pejlade på ett föredömligt sätt opinionerna inför valet. Att intresset bland övriga medier varit måttligt, minst sagt, är inte överraskande, men ändå synd eftersom kyrkan fortfarande berör de flesta, inte minst i Svenskfinland.

NÄR DETTA LÄSES är valet redan klart, men jag får här i huvudsak ty mig till stämningarna före. Av rapporten i KP framgick vissa tendenser till och med överraskande tydligt. Till exempel det fascinerande faktum att vårt stift sannolikt är det mest tudelade i hela landet, med en stark konservativ falang men också en lika stark liberal sådan, och bägge med gamla anor. Och ingenting ser ut att minska den tudelningen, snarare tvärtom. Konservatismen frodas som aldrig förr bland de unga teologerna i Åbo. Också bland kvinnliga studerande.

Tudelningen syns också i svaren på KP:s frågor till kandidaterna. Det som väckt mest passion de senaste åren, ämbetsfrågan och äktenskapslagen, delar åsikterna lika skarpt som tidigare. Och det är ju bra för den som ska rösta, förstås, eftersom kandidatlistornas namn inte ger någon fingervisning om var kandidaterna står, varken på präst- eller lekmannalistorerna. Men sexualiteten fungerar till all lycka som osvikligt lackmustest!

Ifråga om kyrkans strukturer är osäkerheten större. I båda lägren föredrar de flesta självständiga församlingar, även om dessa förblir fattiga. Men det finns också, framför allt bland liberalerna, flera som talar för starkare samfälligheter, även om de får finsk majoritet.

DET ÄR JU alltid lätt att tala för självständighet, i princip, men genast svårare då pengarna tryter. Då visar sig många villiga att tumba på språket, så länge man upplever sig ha inflytande inom den egna samfälligheten, det vill säga regionen – något visar också på andra områden. Däremot tycks tanken på ett eget stift fortfarande ha ett starkt stöd. Och inte bara det utan också att det ytterligare bör stärkas, något som det till all lycka finns omfattande stöd för också på finskt håll inom kyrkan.

En snabbkoll av de preliminära valresultaten inom Borgå stift antyder att såväl liberaler som kvinnor gjort ett till och med överraskande gott val. Nya vindar, alltså, i stället för den pattsituation som länge plågat vårt stift. Att kyrkan är som ett tankfartyg – girar långsamt, på gott och ont – är ofta av godo. Men om det hade fortsatt så här hade man garanterat gått på grund.

Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och samtidsanalytiker.

”Och ingenting ser ut att minska den tudelningen, snarare tvärtom. Konservatismen frodas som aldrig förr bland de unga teologerna i Åbo.”

TOMASMÄSSA TACK

Upplevelse på två språk

Ett innerligt tack till er alla som deltog i den tvåspråkiga Tomasmässan i Mikael Agricolakyrkan i Helsingfors den 7 februari.

Sofia Torvalds fina artikel i Kyrkpressen bidrog till att 580 personer deltog i denna mäsas.

För mig som koordinator blev den tvåspråkiga mässan en oförglömlig upplevelse. Visionen att samla finskspråkiga och svenskspråkiga i samma kyrksal förverkligades.

Responser från dem som deltog i mässan har varit uppmuntrande. Några exempel:

– Det var en glädje och en inspirerande upplevelse att få vara en del av detta.

– Tomasmässan är mycket fin. Jag känner mig hemma i det dynamiska heliga.

Berörande har det också varit att så många av Tomasmässans frivilliga lekmän på olika sätt velat visa sin positiva inställning till svenskan.

”Visionen att samla finskspråkiga och svenskspråkiga i samma kyrksal förverkligades.”

MARGARETA STENIUS
Mässans koordinator
Helsingfors

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Församlingspastorn i **Esbo svenska församling Johan Kanckos** har beviljats tjänstledighet 1.5 - 13.7.2016.

Pastor **Harry Holmberg** har förordnats att sköta en kaplanstjänst på (60 %) i **Våra församling** 15.2 - 31.12.2016.

Församlingspastorn i **Johannes församling Johan Terho** har beviljats tjänstledighet 1 - 14.2.2015 och 2.5 - 28.8.2016.

Pastor **Antti Kilpi** från **S:t Michel stift** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten (50 %) i **Liljendals församling** 1.3 - 4.12.2016.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

VIKSTRÖM

Vi är plåtvaruhuset där leveranserna fungerar.

- Kompletta materialleveranser varje vecka i hela landet
- Montering inom närregionen (se kartan)

Skorstenshattar

Fasadplåtar

Tiilikainen & Profilplåtar

Stegar & Snöhinder

Plåtlistor

Rännor & Stuprör

Dubbelvalsade tak & V-Click

• Offertförfrågningar
• Frågor
• Beställningar

vikstroms@vikstroms.fi
044 724 0910
fax (06) 781 0217

www.vikstroms.fi
Bennäsvägen 175 68600 Jakobstad

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

TACK KYRKPRESSEN

Ett uppriktigt TACK!

Som ivrig läsare av Kyrkpressen vill jag rikta ett uppriktigt TACK till redaktionen!

Er välredigerade tidning lyckas fånga upp den aktuella debatten, både inom och utanför de kyrkliga cirkelarna. Varje vecka bjuder ni dessutom på överraskande och berörande artiklar.

Jag är glad att Kyrkpressen fortfarande sprids ut över hela Svenskfinland.

Fångra i en stram budget lyckas ni ge balanserad, nödvändig väggkost till medlemmarna i vårt svenska stift.

SISSEL LUND-STENBÄCK
Esbo

UPPMANING JOURNALISTER

Våga vara kristen

Det synes som om en del journalister och andra "ordbrukare" har det jobbigt med den kristna identifikationen, till exempel uttrycket värdegrund, som hos oss egentligen bottnar i det kristna synsättet. Är vi ett kristet land eller är vi inte? Största delen av vårt folk är döpta och konfirmerade och därför också officiellt kristna. Men samhället ser inte särskilt kristet ut.

Ibland möter man en nästan ångestfull identifikationskris. Vågar man bekänna sig som kristen? Tydligt är man rädd för att kalla sig religiös, då man inte anser sig leva ett kristet liv. Om man stämplas som religiös eller troende fruktar man att betraktas

som mindre vetande och aningslös. Självkänslan kan ta skada och förutsättningarna till avancemang förminskas.

Jag önskar att vi vore mer frimodiga, inte bara i den officiella trosbekännelsen utan också i livets bekänneelse. Ofta har jag funnit sann och uppriktig tro hos människor där jag inte hade väntat det.

Journalister och skribenter, var mer frimodiga! Vi bör kunna vara det i denna religionsblandningens tid.

RAFAEL EDSTRÖM
Oravais

FRIVILLIGARBETE LEKMANNAKYRKA

Vaddå, kyrkans frivilliga?

KP:s artikel (4.2.) om kyrkans frivilligarbete blottar en starkt antiluthersk kyrkosyn. Folkkyrkan står och faller med lekmannaengagemang, sägs det, men församlingarna ska använda (sic!) frivilliga i sitt arbete. Vems ambition handlar det alltså om, lekmännens eller "församlingens", och vem är i så fall församlingen?

Uttrycket "de anställdas församling" vilseleder läsaren. Varje församlingsanställd är ju utsedd av ett församlingsråd, som representerar varje döpt medlem av kyrkan. Alla dessa drygt fyra miljoner finländare bekostar frivilligt den lutherska kyrkans löneutgifter. Inte ens alla kyrkans förtroendevalda, kyrkvårdar, hjälpledare, vän- och stödpersoner, körsångare och aktiva gudstjänstdeltagare tillsammans kan därför göra anspråk på att utgöra kyrkans lekmannaskara.

Många blir idag vilseleda av just den irrlärliga kyrkosyn, som KP ger uttryck för. Man förlorar insikten om värdet av sin dagliga lekmannainsats och tappar förtroendet för dem som man indoktrinerats att betrakta som "kyrkan". Slutligen lämnar man denna förment kyrka, bara för att fortsätta utöva sitt lekmannaskap,

"Vi kompenserar alltså inte någon brist på lekmän med vår kyrkas anställda. Tvärtom: tack vare alla dem som frivilligt betalar sin kyrkoskatt kan kyrkan hålla sig med sin personal."

dock utan att längre betala för rätten att göra det i kyrkans namn.

Varje dag kallas kyrkans fyra miljoner lekmän till otaliga uppdrag. Man skottar snö, släcker bränder, sköter barn och lär dem läsa och skriva, tar hand om sjuka, fattar beslut i styrelser, sköter bardisk och butikskassa, engagerar sig i politik och föreningar, tränar fotbollslag mm. Också många som står utanför arbetslivet utför viktiga lekmannainsatser i var sitt hörn av det samhälle – den kyrka – vi alla lever i. Men det räcker inte, ty lekmannaskapet anses kräva en inre, självupplevt andlig kallelse. Att hålla andakter är förmer än att koka kaffe och dela ut psalmböcker, att predika förmer än att städa. Det är fariséens synd gentemot publikanen: man vill inte se var den allmänliga kyrkan och dess verkligt stora lekmannainsats finns. Luthers lära, att den främsta kallelsen – den yttre kallelsen – består i att

sköta just den uppgift man satts att sköta i samhället, samt att olika insatser därför på inget sätt får rangordnas, har förvisats till marginalen.

Det är fyra miljoner lekmän som kallar ett fåtal av kyrkans medlemmar att som anställda sköta vissa särskilda tjänster i alla vår kyrka. Vi kompenserar alltså inte någon brist på lekmän med vår kyrkas anställda. Tvärtom: tack vare alla dem som frivilligt betalar sin kyrkoskatt kan kyrkan hålla sig med sin personal. När antalet lekmän och skattören minskar har vi råd med allt färre anställda. Men Gud bevara oss nu och framgent för det slags lekmannakyrka som upphöjer vissa av sina medlemmar till en utvald andlig elit. Därom varnar oss vår lärofader Luther å det strängaste.

MARKUS MALMGREN
Lekman, Esbo svenska församling

SVAR MALMGREN

Alla kan bidra

Markus Malmgren polariserar lekmän och anställda på ett överdrivet sätt i sin insändare. Visst finns det fyra miljoner lekmän i vår kyrka idag, och även fyra miljoner präster – det allmänna prästtadömet dit alla döpta medlemmar i församlingen hör. Poängen är inte att skilja åt eller rangordna olika insatser i vår kyrka – se på våra väckelserörelser, där finns ofta ett fungerande engagemang och samarbete mellan lekmän och anställda.

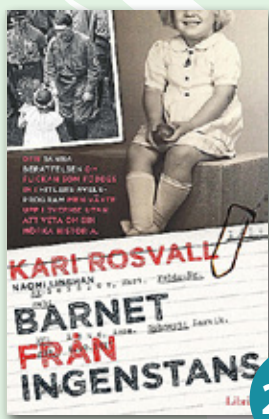
Kyrkostyrelsens försäkringsrapport Alla är delaktiga (2015) talar om frivilliga i tre olika kategorier: organiserade frivilliguppdrag (ex. kyrkvårdar, körsångare), de förtroendevaldas arbete och församlingsmedlemmarnas egen aktivitet. Jag finner inget kätterskt eller olutherskt i att möjligast många medlemmar vill bidra till gemenskapen i den egna församlingen.

"Poängen är inte att skilja åt eller rangordna olika insatser i vår kyrka."

BJÖRN WALLÉN
Lekman

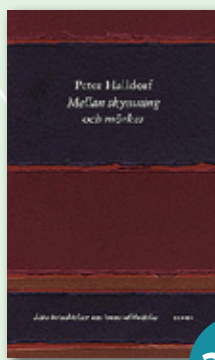
Vinterns nya böcker är här!

Dags för gripande berättelser, nya idéer och inspirerande visioner.

Kari Rosvall & Naomi Linehan
Barnet från ingenstans
Kari Rosvall var ett av de tiotusentals barn som avlades för att bli en del av Hitlers rena, ariska tyska rike. Inte förrän Kari är 64 år får hon av en slump veta sin historia. En aktuell bok om hur kvinnor och barn utnyttjas i krig. Libris, inb.

27⁹⁰

Peter Halldorf
Mellan skymning och mörker
Ibland öppnar sig ateismen som en avgrund i den egna själen. Är Gud död? Har jag levt på en illusion? Med utgångspunkt i påskens händelser visar Peter Halldorf hur tron är en hållning som vi låter prägla våra liv. Bokens åtta betraktelser är fristående och kan med fördel läsas under fastetiden inför påsk. Libris, inb.

24⁵⁰

Cajsa Tengblad
Tillsammans är det nya själva
Den här boken handlar inte så mycket om hur vi ska bemöta våra barn, utan mer om hur vi som föräldrar, oavsett livssituation, ska ta vårt liv på allvar, leva för att må bra och få ett gott liv och på så sätt vara positiva förebilder för våra barn. Libris, inb.

27⁹⁰

Tommy Hellsten
Du är mer än du anar
Om konsten att bli vän med sin själ. När vi lånar vårt öra till intuitionen, lyssnar vi i själva verket till vår själ. Själens säger ofta de rätta sakerna till oss, men vi väljer ofta att förbise dem eftersom vi saknar förtroende för vår intuition. Libris. Nu i pocket!

8⁵⁰

Niklas Piensoho
365 dagar med Jesus
Här delar Niklas Piensoho med sig av enkla reflektioner, en för varje dag under ett helt år utifrån bibeltexter som blivit viktiga för honom. I centrum står Jesus. Du kan börja läsa boken när som helst på året. Dagarna är nummerade, inte daterade. Libris, inb.

29⁵⁰

Tvååringen är i kyrkan för första gången, ser prästen och frågar mamma: Varför har han klänning? – Det heter alba och han ska ha den i kyrkan, svarar mamma. Om en stund kommer nästa fråga: Måste han ha nattlinne när han sover?

NU ÄR det dags för scouterna att gnugga geniknölarna. Med pengarna från insamlingen Gemensamt ansvar har de lovat skapa 100 nya sätt att scouta för att motverka utslagning bland unga. FOTO: LOUNAI-SUOMEN PARTIOPIIRI / JOEL FORSMAN

100 nya sätt att scouta

Två till fem miljoner euro. Så mycket beräknas den nyligen startade Gemensamt ansvar-insamlingen håva in. Av det går 20 procent till scouterna.

TEXT: LIISA MENDELIN

Vi ställde några frågor till **Malin Lindholm** som är ordförande för Finlands svenska scouter.

Scouterna ska med hjälp av insamlingsmedlen skapa hundra nya sätt att scouta för att motverka utslagning. Hur gör ni det?
– Våra lokala scoutkårer kan till exempel starta scoutgrupper för flyktingar eller renovera sina lokaler så att de blir tillgängligare för personer med funktionshinder. Eller så kan de köpa lägerutrustning att låna till dem som inte har råd med egen utrustning.

– På nationell nivå kan de hundra nya sätten handla om att utbilda scoutledare så att de har lättare att möta personer som kan ha svårt att vara med i scouterna, till exempel invandrare och flyktingar.

Hursyns det här i Svenskfinland?
– Just nu satsar vi på insamlingen och uppmanar alla lokala kårer att delta med evenemang och jippon där insamlingsbössan finns på plats. Själva satsningarna funderar vi närmare på i höst.

– Följderna av insamlingen kommer antagligen att se helt olika ut i till exempel Helsingfors, Närpes och Åland eftersom olika orter har olika förutsättningar och behov. I stadsmiljö kan mångfaldsfrågor vara mera aktuella medan det på mindre orter kan vara lättare att hitta specifika behov och målgrupper.

– Eftersom avstånden är långa i Österbotten vill vi kunna erbjuda scouting på de flesta mindre orter så att alla ska kunna delta. I och med flyktingcentralerna i Österbotten finns det nya målgrupper där som vi hoppas kunna nå med hjälp av insamlingsmedlen.

MALIN LINDHOLM uppmanar alla att delta i insamlingen Gemensamt ansvar. FOTO: PRIVAT

– Inspirerade av Gemensamt ansvar har vi skapat ett ansvarsmärke för scouter. Märket hör ihop med vänskap, deltagande och att hjälpa dem som har det sämre ställt. Insamlingen visar att man faktiskt kan göra mycket gott med en liten insats.

Målet för Gemensamt ansvar är att motverka utslagning av unga. På vilket sätt kommer scouterna att motverka utslagning?
– Främst genom att vi välkomnar alla. Det betyder att man inte måste bli scout, utan att vi kan erbjuda en hobby som man inte behöver förbinda sig till.
– Vi funderar på vilka behov som finns i samhället och vad vi kan erbjuda för dem som inte redan deltagit i vår verksamhet. Med hjälp av insamlingen vill vi bli bättre på att nå nya målgrupper.

– Scouting är en hobby som är till för alla oberoende av bakgrund, ekonomisk situation, religion eller tro. Som scout får man en stark grupptillhörighet och det tror jag är viktigt för att motverka utslagning.

Är det en ny grej att man inte måste vara scout för att delta i

scouternas verksamhet?
– Ja, vi började med det för ett par år sedan. När vi 2014 ordnade förbundslandet Atlantis välkomnade vi också kompisdeltagare och i sommar ordnar Finlands scouter lägret Roihu med 16 000 deltagare varav 1 700 inte är scouter.
– Det här syns i synnerhet på lokalnivå där vi har kårer som ordnar till exempel pulkåkning och skrinning. Då kan man komma med i gemenskapen bara för en kväll, om man vill.
– Det här är ett led i att vi aktivt vill rekrytera fler

VAD ÄR GEMENSAMT ANSVAR?
• **Insamlingen Gemensamt ansvar** (Yhteisvastuu) är kyrkans årliga storinsamling som hjälper nödställda i Finland och u-länderna.
• **Av intäkterna** går 60 % genom Kyrkans Utlandshjälp till utvecklingsarbete och katastrofhjälp. Vidare används 20 % till ett mål i Finland som väljs årligen och 20 % till hjälparbete som kyrkan och församlingarna utför.
• **Årets utländska mål** är flyktinglägret Rwamwanja i Uganda. Där bygger Kyrkans Utlandshjälp en yrkesskola där de allra mest utsatta unga flyktingarna och ugandierna har möjlighet att studera. De kan lära sig yrken inom bygg-, hotell- och lantbruksbranschen, samt mekanik.

”Som scout får man en stark grupptillhörighet.”

Malin Lindholm